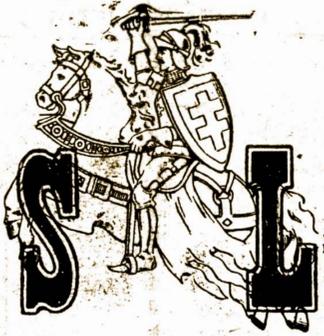

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 34

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 23 d. Rugpjūčio (August), 1923.

KAINA 5 CENTAI. Vol. IX.

SUV. VALS. PASIRAŠĖ TAIKĄ SU MEKSIKA. AIRIJOS VADUOTOJAS VALERA NELAISVĖJ. ANGLIAKASIŲ STRAIKAS DAR NEIŠRIŠTAS

Sulaikė buvusį Rusijos valdininką. Valparaiso universitetą užėmė Ku-Klux klanai. Francuzija atmetė Anglijos pasiūlymus. Vo kietijoje kruvinos riaušės nesiliauja. Daugybė žuvo audrose. Francuzija mokės skolas Suvienytoms Valstijoms. Dideli tvanai Utah valstijoje. Belgai trauksis iš Ruhro.

BALTIC STATES BANKOS PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame visuomenei, kurie turite pirkti Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus, ir dar negavote apmokėt nuosimti už prinokusius kuponus, kad kuponų apmokėjimas yra laikinai sulaikytas, dėl stokos pinigų šiam reikalui Lietuvos Finansų Prekybos ir Pramonės Ministerijos sąskaitoj musų banke.

Kaip tik Finansų Ministerija prisiųs užtektinai pinigų, tai ir vėl pradėsime kuponų apmokėti.

Baltic States Bank,
M. W. Bush,
Vice-Pirmininkas.

TAIKA SU MEKSIKA PASIRAŠYTA.

Mexico City, Meksikoj. Derybos tarp atstovų iš Suvienytųjų Valstijų ir Meksikos pasibaigė, abiejų pusių atstovams pasirašius. Derybos tęsėsi per tryliką savaitę, ir pasibaigė su pasekmėmis. Dabar abi valstybės gyvena draugiškai. Suvienytas Valstijas atstovavo C. Warren ir J. Payne, gi Meksiką F. Gonzalez Roa ir R. Ros. Visi linksmi protokola pasirašė ir paskui vienas kitą pasisveikino.

AIRIŲ REPUBLIKONŲ VADAS NELAISVĖJ.

Ennis, Airijoje. Čia nepriklausomosios Airijos kariūmenė suėmė airių republikonų vadą Valerą, ir paėmė nelaisvėn. Suimtas jis tapo, kuomet aikštėje turėjo prakalbą. Kaszinkas sušuko kad kariūmenė ateina ir tuojaus kariški automobiliai apsupo platformą, ant kurios jis kalbėjo. Po kelių šūvių viršum publikos galvų, Valera pasidavė kareiviams.

DIDELI TVANAI UTAH VALSTIJOJ.

Salt Lake City, Utah. Nuo didelių lytų prisirinkusio vandens užtvino visos žemesnės vietos ir kai kur vanduo stovi iki trisdešimties pėdų gilumo. Farmington ir Willard miesteliai beveik visai sunaikinti. Didžiama triobų sugriauta. Iš griuvėsių ištraukta keliolikos žmonių lavonai, ir tikimasi, kad bus surasta lavonų daugiau. Medžiai, telefonų ir telegrafų stulpai išgriauta, keliai visi išplauta ir komunikacija pertraukta. Gubernatorius siunčia kariūmenę labojimui žmonių turto.

ANGLIAKASIŲ STRAIKAS NEIŠSIRIŠA.

Washington, D. C. Visos derybos angliakasių atstovų, operatorių ir valdiškosios komisijos, nuėjo su vėlavėjais, nes angliakasių atstovai atmetė visas siulomas išlygas, kuomet operatoriai nesutiko panaikinti vagonų numeravimo sistemą, kurios angliakasiai griežtai reikalauja. Dabar tikimasi sušaukti kitą suvažiavimą ir pradėti derybas iš naujo. Tačiau mėnesis baigiasi ir striakas artinasi.

FRANCUZIJA ATMETĖ ANGLIJOS PATARIMUS.

Paris, Francuzijoje. Priemeras Poincar atmetė Anglijos valdžios patarimą kraustytis iš Ruhro arba mokėti Anglijai kariškas skolas. Jisai sako, kad Francuzija nepriims jokių pasiūlymų, nesikraustys iš Ruhro ir ne apeliuos į tarptautišką teismą, nes galinti savo spėkomis susijieškoti tą ko jieško, ir priverst Vokietiją išmokėti kontribuciją.

SULAIKĖ BUVUSĮ RUSIJOS GENEROLĄ.

New York, N. Y. Laivu "President Wilson", iš Neapolio atplaukė Aleksandra Lokomskij, buvęs Rusijos carų armijos generolu, bet imigracijos valdžia jį sulaukė Ellis saloje deportacijai, kadangi Rusijos kvota jau išsemta. Buvęs imigracijos viršininku Robert Tod, kuris kartu su Lokomskiu parkeliavo iš Europos, apeliavo į Washingtoną, prašydamas Lokomskį įleisti.

VALPARAISO UNIVERSITETAS.

Indianapolis, Ind. Vienas iš seniausių universitetų Suvienytoje Valstijoje, perėjo nuosavybėn nelegaliosios organizacijos Ku-Klux klanų, kaip paskelbė tos pačios organizacijos organo "Fiery Cross" "liepsnojantis kryžius", — redaktorius Eldor. Toliau šis universitetas vadinsis "National University". Profesoriai anais kartais be reikalo ginčijo, kad jų vedamas universitetas bankrutuoja.

UKININKAS PAŠOVĖ SODE PUSBERNĖ.

Troy, N. Y. Šešiasdešimties metų ukininkas Alfred De Freest, turintis savo ukę prie miesto rubežiaus, negalėdamas atginti savo sodą nuo miesto pusbernių, kuomet jų pulkas atėjęs sodan

pradėjo krėsti obuolius ir laužyti šakas, jis pasiėmęs šautuvą paleido į burį šuvi ir tuomi mirtinai sužeidė 16 metų McGoviną, kuris ligonbutyje vaitoja laukdamas mirties. Ukininkas uždarytas kalėjime laukia pasekmių savo šuvis.

SUVIENYTOS VALSTIJOS DŽIAUGĖSI.

Washington, D. C. Anglija sako, kad Suvienytos Valstijos džiaugėsi, kuomet Anglija pasiuntė Francuzijai pasiūlymus, pilnai tikėdamas, kad Francuzija juos priims, ką prezidentas Coolidge su savo kabinetu Anglijai išsireiškė per ambasadorą Londone, kuomet patarė lankytis derybų ir kad Francuzija Vokietijai turi nusileisti.

VOKIETIJOJ DALYKAI PAGERĖJO.

Berlin, Vokietijoje. Užėmus kanclerio vietą Stresemannui, dalykai pagerėjo ir riaušės kiek aptilo, išimant Saksoniją, kur dar policija turi susirėmimus su komunistais laikas nuo laiko. Maisto pargabenama daugiau ir pinigų cirkuliuoja du kart daugiau negu pirmiau. Gatvekariai viršuje ir tuneliuose pradėjo veikt, vandentraukis pataisyta ir naktimis žiburiai dega.

DIDĖ VIESULA HINIJOJ PRIEPLAUKOJ.

Hong Kong, Hinijoj. Čia atlankė didelė viesula, vadinama tifonu, kokios čia nebuvo nuo 1906 metų. Audra sujudinus vandenį užliejo žemesniasias aplinkes, gi priepalukoje sudaužė laivus, su kuriais žuvo ikišiol dar nežinomas skaitlius žmonių. Stovėjęs angliškas registracijos laivas Ming Sang ir submarinas L-9, abu nuskendo. Iš abiejų tik vienas jurininkas liko gyvas.

FRANCUZIJA MOKĖS SKOLAS.

Paris, Francuzijoje. Priemeras Poincar siunčiamas Anglijai atsakyme pasakė, kad Francuzija negali rusileist Vokietijai, nėgi trukdyti laiką deryboms, kadangi ji turi skubinau pradėti mokėti skolas Suvienytoms Valstijoms, o kol iš Vokietijos negaus pinigų, negali pradėti mokėti. Rodosi, kad priemeras klumpa taip sakdamas, juk ji dabar, kad ir nenusileidžia Vokietijai, pinigų iš jos vistiek negauna.

HINIJOJ PLĖSIKAI SUĖMĖ KUNIGUS.

Hankow, Hinijoj. Gauja plėšikų užpuolė miestą, netoli nuo Sungho, ir apiplėšė gyventojus, sudegino katalikų misijos ligonbutį, paėmė nelaisvėn du airių katalikų misijos kunigų, Miką McHugh ir Danielių Ward. Abu kunigai nelaisvės kalėjime prabuvę dvi paras, nuo kitų misijonierių gavę hiniškus drabužius, persirengę jais, nepatėmyti išėjo ir pasislėpė.

DRASIŲ PLĖSIKŲ DARBAS VIEŠBUTYJ.

Detroit, Mich. Septyni apsiginklavę plėšikai įpuolė į Allendale viešbutį ir ten su revolverių pagalba privertė 170 svečių pakelti rankas, atėmė nuo vyrų ir moterų kijų visas grąznas, žiedus, laikrodėlius, brangius karolius, ir suvirš tūkstantį doliarų, išbėgė laukan įsėdo į laukiantį automobilį, nuplėškė jo savais keliais. Du plėšikai lauke buvo ant sargybos.

RUOŠIASI KOVON SU KU-KLUX KLANAIS.

Steubenville, Ohio. Vienas iš Ku-Klux klanų peršovė galvą tulum Disentis ir kitus du jo draugus pašovė. Kitą dieną atėjus minia klanų užpuolė aikštėje burį žmonių ir šaudydami pašovė kitus du ir susaudė kelis automobilius. Dabar policija ruošiasi kovon su Klanais, nes pilnai tiki, kad jie čia pradėjo karę ne be reikalo ir stengsis atkeršyti už savo draugų areštavimą laike šaudymų į minias.

EKSPLOZIJA PALAIDOJO 102 ŽMONES.

Kemmer, Wyo. Kasyklose No. 1 Kemerer kompanijos, ištikio smarki gazų eksplozija, kuri užgriovus visas išėjimo vietas, palaidojo 102 kasėjus. Devynias dešimt lavonų jau išimta, kitų dar nesurandama. Tris išimta gyvais, bet po kelių valandų numirė. Visi nelaimingieji yra ateiviai, daugiausia italai, armenai ir japonai. Lavonai visi sugahenta į Old Fellows salę ir iš ten bus laidojami.

SUGRIUVO SALĖ IR UŽBĖRĖ ŽMONES.

Brooklyn, N. Y. susirinkus dideliu skaitliu šokių ir šiaip publikos į New Plaza šokių salę, nugriuvo tubos ir visus viduj esančius žmones, užbėrė. Užsidegus

griuvėsiams ir atvykus gaisrininkams, iš griuvėsių išrausta penkiasdešimt lavonų. Subėgusių pasižiūrėti žmonių išgastis buvo didelė, girdint griuvėsiuose dejavimus, kitų urvuose šauksmą pagalbos. Salės savininkas tapo tuojaus areštuotas ir turės atsakyti už neturėjimą išsigelbėjimo prietaisų.

BOIKOTUOS ANTRACITO ANGLIUS.

Boston, Mass. Lagisliatura paėmė svarstyt kuro komisijos išteiktą bilių, kuriuomi kviečiama boikotuoti antracito anglius ir jų vieton gabent bituminą į visą Naująją Angliją, kadangi antracito angliakasių susitaikymui nesimato galo, ir gali but, kad ateinančioj žiemoj didesnė stoka anglių bus negu pernai. Bitumino operatorių prezidentas Brydon sutinka anglių pristatyt kiek reiks.

PHOTOGRAFUOS SAULĖS UZTEMIMA.

Washington, D. C. Kariškų ministerija paskelbė, kad temstant saulei Rugsėjo mėnesyje, jei nebus miglų ar kitokių kliučių, orlaiviai kelsis į padanges, kad nu fotografuot kiekvieną laipsnį saulės temimo. Prasišukus žemei pro mėnulį, orlaivai galės skrist į erdves po 1000 mylių per valandą. Laivyną ves majoras Patrick, vyriausias oro laivyno viršininkas.

NUMIRĖ DEL VAISTŲ NUO NEMIGOS.

Toronto, Kanadoj. Atvykus čia iš Chicagos Jokubė McNally ir apsistojus Bay ežero viešbutyje Wawa, skundėsi nemiga. Kaszinkas jai patarė nusipirkt miegojimo vaistų. Ji nusipirko milteilių, jų pavuosčius užmigo. Naktia užsidegė viešbutis ir niekas jį nenegalėjo prižadinti. Ji pabudo kada liepsnos pasiekė jos lovą, bet išsigelbėjimui buvo jau pervėlu, ir ji dumuose užtroško.

TURKIJA STEIGS MONOPOLĮ GĖRIMŲ.

Konstantinopol, Turkijoje. Mahometų koranas. (šventraštis) gina gėrimą svaiginančių gėrimų, tad nacionalistų valdžia buvo įsteigusi priverstiną prohibiciją, bet per tris metus valdžia persitikirno, kad girtybė negali ma sulaikyti, o prohibicija reša valdžiai daug nuostolio, tad dabar valdžia steigs gėrimų monopolį ir pati gėrimus pardavinės.

IŠ DARBO LAUKŲ

— Angliakasiai antracito aplinkėse reikalauja butinai panaikinimo čekiavimo sistemos ir be to nežada taikytis, ir jei nesuitaikys, pirs...

RENGIASI PRIPAŽINT GREKIJA.

London, Anglijoj. Valdžia rengiasi netrukus pripažinti Grekiją ir jos monarchišką valdžią su karaliu Jurgiu. Valdiškose sferose eina kalbos, kad butų geriau jei valdžia tai padarytų kuogreičiausia, nes pripažinus Grekiją galėtų kiek atsispirti ir tuojaus pradėti pramonę su Anglija, gi kitaip gali vėl revoliucija kilti, o ta Grekiją pašmaugtų.

MIRTIES TIESOS DAR VEIKIA.

Tulsa, Okla. Pereitoj savaitėj gubernatoriaus Waltono apsauktos karės apgulimo tiesos Tulsoj ir dalyje Tulsos paviečio, dar veikia. Milicija saugoja miestų gatvėse tvarką ir daboja, kad riaušės ne atsinaujintų. Sureštuota penkiolika žmonių, nepaklausiusių karėvių paliepimo skirstytis. Nuo devintos valandos vakare niekam gatvėse pasirodyt neleistina.

DARBININKAI KLAUSO FRANCUZŲ.

Duesseldorf, Vokietijoje. Kadangi dabar Vokietijoje didelis krizis ir pinigai neturi vertės, Ruhro provincijoje darbininkai, kurie ikišiol priešinosi okupantams ir atsiskakė dirbt, dabar prižada klausyt ir eina į darbą prie geležinkelų ir kasyklosna, kadangi Francuzijos pinigais galima nusipirkt kas pragyvenimui reikalinga. Francuzai skelbia, kad kasdien vis didesni burliai darbininkų siuolsi darban.

PAŽYMĖJO ŠV. ROKO ATLAIDUS.

Rochester, N. Y. Čia italai tris dienas šventė šv. Roko atlaidus ir trečiame vakare susirinkus minia į miesto parką rengėsi užbaigt iškilmes. Kad jas geriau pažymėjus, vienas vaikinai laikė rankoj bombą, kad prieš jus laikui, eksplioduot ją didesniam trūksmui. Vienok homba nelaukė laiko ir ekspliodavo laikančiojo rankoj. Eksplozija užmušė vieną lenkų, tris sužeidė ir šrapnelės sudraskė netoli stovėjusius du automobiliu.

moj dienoj Rugsėjo antracito kasėjų striakas atsinaujins. Valdžia skubinasi spyrriai prisuokt abi puses susitaikyti ir atnaujint sutartį, bet kaip kasėjai taip ir operatoriai taikytis nesiskubina laiką tęsia, kad nutęst iki žiemai ir žmones pakamuot kuro stoka.

—Lynn, Mass. 1000 kurpių dirbėjų išėjo striakan, reikalaudami pakėlimo algų 20—25 nuosimčiu. Fabrikantai vieton pekelt algas, i teikė teismui peticiją, reikalaujant išleist uždraudimą strikuot, nes per strikus jiems esą dideli noustoliai. Darbininkams pakelt algas nežada.

—Johnstown, Pa. 2500 unijai priklausančių angliakasių, kurie striakavo per šešiolik mėnesių, reikalaudami kompanijos Somerset anglių laukuose nepriimt prie darbo darbininkų, kurie nepriklauso unijon. Privargę striaku metu per suantrų metų, suvažiavime rubalsavo atšaukt striaką ir grįšt prie darbo, reiškia, ilgąjį striaką pralaimėjo.

—Pittsburgh, Pa. Carnegie Steel Co. pirmininė paleido savo fabrikus darban trimis darbininkų atmainomis, arba po aštuonias valandas ir paprastiesiems darbininkams algas iki \$4 už aštuonias valandas. Darbininkai mainysis 7 val ryto, 3 po piet ir 11 naktia. Homesteadte, Duquesne, Donoroj ir Clairtone visur reikalaujama darbininkų užpildymui vietų.

—Milford, Mass. Smith Worsted Co. audyklos buvo sustraikavę, reikalaudami kompanijos prašalint visus užveizdas (bosus). Straikavę tris savaites, striaką pralošė, nes prašė kompanijos priimt juos darban. Kompanija sutiko priimt po priežiura tų pačių užveizdų, kuriuos reikalavo jie prašalint, ir priimt tik tiek kiek yra tuscijų vietų, o kiti turės laukt kol vietos atsiras.

—Holyoke, Mass. Parson Paper fabrika kompanija seniaus pardavinėjo savo darbininkams malkas ant išmokesčio, bet aplinkybėms pablogus, visi darbininkai pametė darbus. Dabar kompanija grumoja visus partraukt teisman tuos, kurie ne išmokėjo savo skolas, arba sugražint malkas, arba užmokėt kiek kalti.

Žinios iš Lietuvos

Pasikorė inžinierius.

Naktį prieš 31 Liepos pasikorė Kedainių kelio ruožo viršininkas, inžinierius Vladislauskas. Pasikorimo priežastis, kolkas, dar neišaiškinta. Korespondent.

Numirė vargingas kunigas.

Vilkaviškis. Čia numirė senelis kunigas Jonas Strimas (ar Strimaitis). Velionis buvo be vietos ir todėl labai vargingai gyveno, ir numirdamas nepaliko jokio turto, užtai ir žmonių jo laidotuvisė dalyvavo nedaug.

Priviso daug vilkų.

Saukėnai. Po kare čia priviso didelė daugybė vilkų, kurie netik žmones gazdina, bet ir gyvulius pjauja prie kiekvienos progos. Šią vasarą papjovė ganyklose daug arklių ir šiaip gyvulių, iš ko vietiniai gyventojai turi neapskaitomus nuostolius.

Atidengs paminklą S. Giliui.

Biržai, Pasvalio apskr. Rugsėjo antrą dieną čia bus atidengtas paminklas S. Dagiui, žymiam biržiečių rašytojui ir visuomenės veikėjui, priruošusiam reformatų bažnyčiai giesmes lotyniškomis raidėmis. Jo biustas padirba Berlyne ir neseniai tapo pargabentas į Biržus.

Uždraudė medicinos praktikavimą.

Vilnius. Lietuvių savitarpinės pagalbos draugijos nariams ir steigėjams, dr. Alseikai ir dr. Alseikienei, lietuvių ligonbučio vedėjams, akių ligų daktarai uždraudė medicinos praktikavimą. Už draudimo priežastis nežinoma, bet tai greičiausia bus lenkų politikavimas.

Susekė dokumentų dirbėjus.

Klaipėda. Vyriausios krašto kanceliarijos tarnai, raštininkai, Jokubas Brežinskas ir Martynas Kopustas, tapo susektais dirbime neteisingu pasu. Apygardos teismas atrado juodu kaltais ir pasmerkė Brežinską mėnesiui kalėjimui arba 100 litų užmokėti, gi Kopustą metams kalėjimui.

Tris žudystas kartu.

Gruzdžiai, Šiaulių apskr. J. Driša iš Karvelių kaimo, rodosi gavęs proto sumišimą, nušovė savo moterį, kaimynę našlę Bungienę ir ant galo patis save mirčiai peršovė. Kiti sako, kad buvo supykęs ant savo žmonos, kuri jau nuo poros metų buvo jį pametus, tad dabar atkeršijo jai, ir, kad atsikračius atsakomybės, pats persišovė.

Trukšmingas susirinkimas.

Višakio Ruda, Mariampolės apskr. Klebonas susaukė parapijos susirinkimą, kad padarius nutarimą, kaip padaryt kunigo kluono stogą. Kunigas pasiūlė parapijoms dėti nuo margo po kvidešimtis centų. Susirinkusieji pradėjo kelti trukšmingą priešindami kunigo projektui, ir visi išsiskirstė keikdami valdžią, kam ta davė kunigams žemės plotus.

Lenkų plėšikai-valdininkai.

Disna, Tverenciaus apskr. Čia žmonės neturi ramumo dienomis naktimis, nes atsibeldami lenkų policistai neva jieškot kokių tai jaunuolių naujokų, pasislėpusių nuo kareiviavimo, atsižymi savo žiaurumais. Tuojaus reikalauja surių, sviesto, kiaušinių, ir daužo visiems žandus, o tankiai ir šaudo.

Piktumas ant valsčiaus valdybos.

Pušalotas, Pasvalio apskr. Čia valsčiaus valdybos rūpesčiu įrengta traktierius, prie kurio kabo šildas su šorkiu parašu: "Pušaloto valsčiaus valdybos traktierius". Jį nuomuoja Aleba, kuris valdybai duoda 45% viso pelno. Žmonės labai piktinasi valdyba, o ši džiaugiasi, kad turi iš ko algas užsimokėti.

Policija mušė žmones.

Drukšiai (Drysviaty), Vilniaus apyrbė. Čia kunigui leikant mišias lauke, atsitrankė policija ir tarpe besimeldžiančiųjų ėmė jieškot plėšikų ir nuo kariumenės pasislėpusių. Maldininkai ne tekę kantrybės policiją ėmė daužyti, ir kasžinkas būtų buvę, bet kunigas pamatęs policiją įveikiant, nuo altoriaus ėmė žmones draust ir tsip tik policija ištruko.

Reikalauja lietuvių mokintojų.

Klaipėda. Komandieras Budrys raštu kreipėsi į Lietuvos priemerą, prašydamas Klaipėdon atsiųsti tris keturis lietuvius mokintojus, mokint lietuvių kalbos, nes dabar Klaipėdoje gyvuoja tik vieni lietuvių kalbos kursai, kurie nestengia aprūpinti norinčiuosius mokintis. Atvykusieji mokintojai galėtų turėt daug ir atskirų lekcijų vietiniams valdininkams.

Ir Vytautą "sulenkina".

Ukmergė. Gaisrininkai prikalinėjo prie stulpų lentes su gatvių užvardinimais, lietuviškai lenkiškai ir žydiškai. Kauno gatvės galas pavadinta Keistučio aikštė, Rygos gatvė Gedimino gatve, nieko viskas ir būtų gerai, jei ne kudikystė, dėl kurios viskas lenkinama. Pav. Vytauto gatvė lenkiškai pavadinta "Wytoldowska". Ar yra pasaulyje kur kitur taip beždioniuojama?

Naikina Pilsudskį.

Vilnius. Kada Lenkiją valdė Pilsudskis, tada lenkai į padanges jį keldavo ir aleliujas giedodavo. Čia ant sienų ir tvorų buvo lipinama Pilsudskio paveikslai, bet tam netekus Lenkijos valdžioje vietos, dabar tie paveikslai visur plėšomi ir draskomi. Mat, atgyvenotas savo dienas, išmokinęs lenkus šio ir to, dabar lenkams ir nereikalingas, ir negarbingas.

Nubaudė redaktorių.

Vilnius. Lenkų teismas nubaudė "Lietuvos Rytų" redaktorių Juodvalkį, mė-

nesiu kalėjimo ir pinigines baudos 100,000 lenkiškų markių (apie 19 centų) užtai, kad tas parašė kaip lenkai užmušė keturis lietuvius, ir, kad lenkai neleidžia lietuviams priet prie pilietystės.

Padidino algas.

Kaunas. Naujasis seimas savo posėdyje 24 Liepos priėmė įstatymą, kuriam valstybės tarnams nuo 1 Rugsėjo š. m. pakeliama algos. Bet dėja, duotieji valstybės tarnams priedai, paskirstyta labai netiksliai ir neteisingai. Sulyg priimtojo įstatymo, žemesniems tarnams, gaunantiems mėnesinės algos po 80—120 litų, pridėta 20—25 litai, augštesniems valdininkams, kurie jau ir ikišiol gaudavo šimtus litų, pridėjo po 200—400 litų mėnesiui, ir seimo nariai sau prisidėjo po 250 l.

Algos pakelta sulyg pačio valdžios paduotojo seimo projekto, ir nustatytos šiaip: nuo 1 iki 4 kategorijos gavusiems iki šiol algos po 80—110 litų, pridėta po 20 litų, 5 kategorija, gavusi 120 litų, gauna 25 litus, 6 kategor. gavus 130 lit., gauna 30 lit., 7 kategor. gavus 150 lit., gauna 30 lit., 8 kategor. gavus 170 lit., gauna 35 lit., 9 kategor. gavus 200 lit., gauna 40 lit., 10 kategor. gavus 200 lit., gauna 45 lit., 11 kategor. gavus 270 lit., gauna 80 lit., 12 kategor. gavus 300 lit., gauna 100 litų, 13 kategor. gaus 350 litų, gauna 150 lit., 14 kategor. gavus 400 lit., gauna 200 lit., 15 kategor. gavus 450 lit., gauna 250 lit., 16 kategor. gavus 460 lit., gauna 340 lit., 17 kategor. 500 lit., gauna 400 litų, 18 kategor. gavus 600 litų, gauna 400 lit., 19 kategor. gavus 1000 lit., gauna 400 litų, 20 kategor. gavus 1200 lit., gauna 400 litų mėnesiui.

Toks netikslus algų priedų paskirstymas įvykinta krikščioniško bloko—desiniųjų seimo atstovų balsais prieš kairiųjų atstovų norą. Tokių ntiesotų algų priedų paskirstymu, žemesnieji tarnai yra labai nepatenkinti, kad niekurie iš jų net išsireiškia visai nuo jų atsiskaityt.

Geležinkelietis.

Saužudystės epidemija Lietuvoje.

Pastaruojų laikų Lietuvoje labai įėjo madon saužudystė—stačiai lyg kokios užkrečiamos ligos epidemija. Žuodsi daugiausia jaunuoliai—vaikiniai ir mergaitės, ir netik miestuose, bet ir kaimuose. Birželio mėnesyje Pyragių kaime (netoli Kupiškio) jaunikaitis nušovė savo mylimą mergelę, ir pats nusišovė tuom pačiu atveju. Tokią baisią žmogžudystą-saužudystą jis papildė tik dėlto, kad jo numylėtosios mergelės motina, skaitydama jį girtuokliu, ir patvirtusiu žmogum, nenorejo leist už jo savo dukters. Kaune visai trumpo laiko bėgyje nusižudė ir kėsinosi nusižudyt bent keliolika a-bejų lyčių jaunuolių. 24 Liepos nėsant šeimynai bute, savo lovoje dieną nusišovė Augustauskas. Nusižudėlis paliko kortelėje rašo, kad jisai neklausęs savo tėvų patarimų, ištvirko ir nenorė-

damas daryt šeimynai gėdos, sumanė nusižudyt.

Ivykusieji bandymai nusižudyt irgi papildyta prietokiu aplinkybių. Pavyzdžiui Kauno priemiestyje—Šancuose, mergaitė X. parėjo iš vakaruškų labai susinervavus ir ilgai nelaukdama, su tikslu nusiņuodyt, pagriebus išgėrė stiprios uk-suso esencijos; greit apalpo, paskui ėmė vemt kraujais ir buvo arti mirties, vienok ant greitujų pašauktas gydytojas mergaitę nuo mirties išgelbėjo. Kita jaunuolė geležinkelio įstaigos mašinistė S., pabarta motinos, kad gavusi algą nedavė jai pinigų, parašė atsisveikinantį ilgą laišką, pranešdama, kad ji dėl motinos žiaurumo baigianti savo gyvenimą nusiskandinimu. Palyktame laiške jaunuolė S. tarp kitko rašė: "Motinė, nedaviai tu man liuosybės, tai dabar likite sau sveika. Sudiev, sudiev motinė, daugiau nesimatysim, nes aš sriaunuojų Nemuno vandeniui plauksiu į Baltiasias mares, mano drabužius rasite Nemuno pakrantėje" ir t.t.

Gavusi tokį laišką motina, su dideliu nuludimu ir širdies skausmu bėgo Nemuno pakrantėn ir didžiausiu sirupinimu stropiai įsiekėjo savo dukrelės-skenduolės drabužius, bet be pasekmių. Gi sekančią dieną vietoje jieškotų drabužių, atsirado namie pati skenduolė, gyva ir sveika, tik jos veide matėsi gėdingi ženklai. Matyt mergaitė, ar dar nebuvo rintai pasiryžusi pabaigt savo gyvenimą, ir tik norėjo pagazdyt savo motiną.

Tai prie tokių ir joms panašių aplinkybių, paprastai įvyksta saužudystos, kas aiškiai liudija doriską žmonių sugedimą.

Lietuvos sunus.

IVAIRIOS ŽINIOS.

Į Suvienytų Valstijų valdžia uždėjo kvarantiną ant įgabeno iš Kanados daržovių ir medžio vaisių, kadangi tų žymi dalis yra sugedusių, ir jaunais siunčiant, supuvę.

Prezidentas Coolidge pasakė, kad žmonės turi turėt daržovių ir medžio vaisių, kadangi tų žymi dalis yra sugedusių, ir jaunais siunčiant, supuvę.

Worcesterio priemiestyje Cherry Vale, katalikų bažnyčioje į atlaidus susirinko maldininkų, iš visos Naujos Anglijos 10,000.

Lenkija pasiryžo—jieškot paskolos Francuzijoj ir Šv. Valstijose. Francuzija jau atsiskak bent vieną franką skolint Lenkijai, ką pasakys Suvienytos Valstijos, dar nežinia.

Prezidentas Coolidge ir pacts viršininkas New nusprendė trisdešimtyje dienų nuo prezidento Harding mirties, išleist su Hardingo paveikslais 2c. markes. Viduryj bus jo paveikslas, gi kampuose metai jo gimimo 1865 ir mirties 1923.

Augščiausias teismas išdavė uždraudimą Houseman Comedies teatrui rodyt 12 paveikslų, kuriuose per-

statoma scenos žvaigždė garsusis Caplinas.

Į Kanada sulaukė Suvienytų Valstijų skraiduolių "Ohio", nes tas sugadino vartus Welland kanalo. Lai-vas bus laikomas tol, kol S. V. užmokės už vartų sugadinimą.

BOMBARDAVIMAS VABALŲ.

Kai kas džiaugiasi, kad Ohio valstijoj nusisekė bandymai bombardavimo he-mijomis iš orlaivio vabalų, graužiančių medžių lapus, ir sako, dabar reikia turēt viltį, kad netrukus neliks tų blogdarių, kurie kas metai neapskaitomus nuostolius daro giriose, soduose ir daržuose. Prieš du metų netoli nuo Dayton vabalai nuėdė visus lapus šešių akrų giraitėje ir tas iššaukė žmonių kerštą.

Valdžia prie to darbo paskyrė oficiera McCready, kuris yra sumušęs rekordus pasikėlimo augštumon su orlaiviu. Jis lėkdamas žemai savo orlaivyje, per tam tikrą sietą išbėrė 600 svarų aršeno nuodų ir tais apibėrė visą plentaciją, ne aplenkdamas nė vieno medžio.

Antrą dieną išeita persitiktrint kokios pasekmės buvo, ir ant žemės atrasta nesuskaitomi milijonai negyvų vabalų ir kirmėlių, kurie graužė medžių lapus. Nu-džiuvo ir visi medžiai, tik nė nuo nuodų, kaip tikrinama, bet nuo vabalų ir kirmėlių nugrauzimo.

Agrikultūros minist. užsiinteresavo tuomi bandymu ir tiki, kad šiaip bus galima išnaikint visus augalų blogdarius ir rengiasi padaryt manevers per kitas valstijas. Vienok yra ir tokių, kurie tiki, kad orlaiviai nuodydami vabalus ir kirmėles, ir gyvuliai arba kiti gyvunai užgraužė žolės su nuodais, pirmiau padvės negu vabalai su kirmėlėmis.

ATSAKYMAS "THE NEW YORK WORLD".

Washington, D. C. Liepos 31, 1923, L.I.B. "The New York World" (čia turime patėmyt Lietuvos Informacijų Biurui, kad po tokiu vardu laikraščio nėra; yra tik "The World", gi "The New York World" mes nepažįstame, Red.) yra patalpines Claros Sheridan straipsnių, kurię tos rašytojos buvo siunčiami į "The Manchester Guardian", apie Lietuvą. Tie straipsniai yra parašyti vienpusiškai, priešingai. Daugel faktų iškraipyta, kiti specialiskai parinkta, kad sudaryt opiniją apie Lietuvą, kad lietuvijų tauta yra viena iš žemiausių stovinių kultūros laipsnyje. Trumpai kalbant, Sheridan straipsniai tiek yra žeminanti Lietuva, ir sklaidžianti klaidingą nuomonę apie Lietuvą ir lietuvių tautą, kad net žinomas Pilenas rado reikalingu kreiptis su atviru laišku į to paties "World", redakciją ir tuos straipsnius užgint.

Svetimtaučio atsakymas.

Dr. G. Montgomery, buvęs prie Suvienytų Valstijų ambasados Turkijoj, dabar išpildantis direktorius prie Baltic-American drau-

gijos, pats šiuosmet aplankė Lietuvą ir susipažinęs su jos padėjimu, yra nusiuntęs "The New York World" (ir vėl) tokį atsakymą į Sheridan straipsnius:

"Worldo redaktoriau! Matau reikalą į Sheridan iš Karaliaučiaus rašytus straipsnius atsakyt: Jeigu Lietuva nebutų kovoję palaukiusi savo neprigulmybę... Šioje gi aplinkybėje reikalinga yra atkreipt jūsų skaitytojų atydą į tikrąją Lietuvos padėtį.

Sheriden pažymėjo lietuvių didvyriškumą, kuomet jie tik nusikratę rusų jungą, stojo prieš sovietus ir kitus pasikesinusius, ir karės lauke laimėjo savo neprigulmybę. Ji pažymėjo faktą, kad lietuviai sudarė pastovią valiūtą, kad jų popieriniai pinigai cirkuliuoja pasaulio biržoje, nominališkoje vertėje, bet ji apie tai kalba su ypatinga pajuoka, buktas pastovumas priklauso valstybės bankai. Amerikos doliariams. Čia būtų neprošali palygint šis gudrus valstybės finansuivius su fitiansų nupuolimu, posunijos Cekoslovakijos, Italijos ir Francuzijos; tik patirkime kaip jų pinigai pasaulio biržoje siubuoja, o bet nė viena iš tų šalių nebuvo tiek karės paliesta, kiek buvo paliesta Lietuva; visos jos turi dividendus, gamtiškus turtus, negu Lietuva, o vienok Lietuva nustatė savo pinigyną, ir dar jos įeigos viršija išlaidas.

Šis rezultatas pasiekia, neatsižvelgiant tos 50,000 armijos, apie kurios didumą Sheridan tiek skundžiasi. Ji kaltina šalį, kaip norinčią karės vien dėl to, kad jos armija, sulyginant su 2,000,000 gyventojų, yra perdidelė. Betgi kitoj vietoj ji kalba apie neišvengiamą karę tarp Lietuvos ir Lenkijos, "kurį stengiasi atimt iš Lietuvos nekuriuos rytinius apskričius", kaip jau yra atėmusi istorišką ir tiesotą sostinę Vilnių. Ji klausia: "Ar bus karė?" ir pati atsako: "Aš esu persitikrusi, kad bus".

Tiesą sakant, Lietuva tuojaus galėtų sumažint savo armiją, bet jos geografiška padėtis yra tokia, kad pavojus ir iš rusų pusės, ir iš lenkų ir iš vokiečių ir tas verčia ją lakiyt armiją, kad užsitikrinus sau nepriklausomybę.

Kaltino Lietuvą už Klaipėdą.

Sheriden kaltina lietuvius už Klaipėdos įsigijimą, užmiršdama, kad Klaipėdos klausimas buvo ne tarpe Lietuvos ir Vokietijos, bet tarpe Lietuvos, kuriai Klaipėda yra vienintelis uostas ir tarpe Lenkijos ir Francuzijos, kurios susijunge nori kontroliuot šį strategišką punktą. Sheriden atrodo, kad ji nemėgstanti nė Lenkijos, nė Francuzijos, kaip kad ji nemėgsta ir Lietuvos.

Tiesą, kad Klaipėdos mieste yra daugiau vokiečių negu lietuvių, bet Klaipėdos kraštas neabejotinai lietuviškas. Specialiskai žinovai, kurie tyrinėjo Klaipėdos krašto etnologiją Birželio mėnesyje 1920 m. raportuoja šiaip: "Klaipėdos kraštas visuomet buvo lietuviškas. Didžiama yra kilme ir kalba

lietuviai. Faktas, kad Klaipėdos mieste vokiečių didžiama, nėra pateisinama, kad vokiečiai valdyt kraštą, ypatingai, kad Klaipėdos uostas yra Lietuvai vienatini išėjimas į jures".

Ar Sheriden teiravosi apie naują universitetą, kuris ką tik tapo įsteigtas Kaune? Iš straipsnių matyt, kad ji apie tai nesiteiravo. O vienok ten yra universitetas su 13000 studentų ir universiteto katalogas yra gaunamas lietuvių ir anglų kalbose. Angliška kalba universitete yra priimta kaip antra kalba priešakyje rusų, vokiečių, lenkų ir francuzų. Šis faktas kaip tik būtų idomiu amerikiečiams skaitytojams ir gal būtų sudaręs simpatiškas pažiūras į Lietuvą vos įžengus.

Sheriden piktinasi Kaunu.

Sheriden kalba apie Kauną su panieka, nes miestas neturi gražių triubų. Bet nereikėjo užmiršt pasakyt, tiesą, kad Kaunas yra sostinė tiktai iš prievartos, nes Lietuvos tikroji sostinė Vilnius, likosi iš Lietuvos išplėstas lenkų ir francuzų intrigomis. Žmonės Kaune nesiskubina statyt dailius namus, nes visuomet gali padėtis pasikeist, kad Vilnius gali grįšt Lietuvai.

Iš Sheridan straipsnių atrodo, lyg kad ji turėtų neapykantą prieš Lietuvą, dėlto, kad, sostinėje, Kaune, yra daug žydų. Argi jau čia negalima pertikrint save, kad žydų privertimas nėra galimas? Čia verčiau Lietuvai duot kreditą už gerus santykius. Tolerancija ir teisybė ikišiol Lietuvoj ėmė viršų antisemitiskame klausime.

Aš drįstu atitaisyt jos nusiskundimus, nes aš pats Balandžio mėnesij buvau ten kelioms dienoms apsis-tojęs ir aš ten nepatyriau nieko blogo. Ypatiskai aš nepažįstu Sheridan ir todėl negaliu aiškint priežastis dėl kurių ji taip rustauja. Aš drįstu pastebēt apie vieš bučių patarnavimą; dažnai pasitaiko, kad keleivis svetimame krašte mato tik tą, ką geidžia matyt; ir aš sau tikras, kad bile keleivis atkeliaujantis Lietuvon, geidžiantis patirt faktus, jis suras vieną interesingiausių pavyzdžių istorijoje per šimtmečius prispautų žmonių, einančių prie tautiško gyvenimo su augštais siekais ir garbingais idealais.

Amerika, kuri žiuri į Francuziją su dėkingumu už jos draugiškumą laike musų pačių kovos už nepriklausomybę, turi didelę progą pagalbēt Lietuvai. Tautiškas susipratimas išlaikyta per daugelį principų, per daugelį priespaudos šimtmečių. Kalba yra gyviausia iš visų gyvų kalbų, grynai ir originališkai sanskritų kalbai gimininga. Ir pati Sheriden sako, kad "Lietuva yra raktas į rytinę situaciją". Butų labai nepasekmingai, jei daugelis amerikiečių liktųsi suvadžiotaus prieš Lietuvą paviršutiniais ir neatsargiais pastebėjimais apie te-naitinę padėtį.

George R. Montgomery, Baltic-American society egzekt. direktorius.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly published every Thursday
by
M. PALTANAVICIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.
Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.
Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas
per
M. PALTANAVICIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 8 1879.

PAMINĖJIMAS ALEKSANDRO BURBOS IR LIETUVIŲ ATBUDIMAS.

"Vienybė" primena su- kaktuves 25 metų nuo to lai- ko, kada lietuviai galutinai Amerikoje atsikratė nuo savo neprąšytų globėjų len- kų ir tuomi patim primena mirimą Aleksandro Burbos, kuris daug darbo padėjo prie lietuvių nuo lenkų at- skyrimo.

Ištisų tai yra mūsų išeivijoje svarbios istoriškos su kaktuvės ir vertos paminė- jimo, nors ir nebutų galima tikrint, kad visi lietuviai pasitraukė iš lenkiškai-dva- siškos vergijos, nes dar žy- mi dalis lietuvių ir šia dien dar lenkams vergauja ir jie iš tos vergijos niekad neiš- eis. Buvo tokių vergų daug ir Lietuvoje, tik dabartiniams laikais paklūvę politiškai lenkų vergijon, pajutę lenkų smugius ant savo nuga- ros, ir užmiršę visas savo "bajorystes" laukia Lietuvos pagelbos.

Grįžtant prie atminimo Amerikos lietuvių pasiluo- savimo iš lenkiškos vergijos, parsieina prisimint ir kaip lenkai žiauriai su lietuviais anais laikais elgdavosi. Bu- vo tai laikai, kuomet lie- tuviai čia atkeliavę ne kaip lietuviai iš pavergtos Lietu- vos, tik kaip "katalikai iš polščios" ir jie save neska- iet lietuviams, bet "paliokais." Ir kuomet tai atsimename, nelabai ir stebimėsi, kad lie- tuvius svetimtaučiai taip il- gus laikus, o kai kur dar ir tais "paliokais" vadina.

Amerikos lietuvių lopšys yra Pensylvanijos valstijo- je, nes iš New Yorko lie- tuviai dirbdami tai ant ukių, tai ant geležinkelio, pir- miausia pasiekė Pensylva- nija, ir ten gavę darbus ant- racito kasyklose, apsigyveno. Ten atsirado ir pirmie- ji lietuviški laikraščiai ("Vienybė Lietuvninkų" ir "Saulė"). Prasidėjo tvėri- mas lietuviškų draugijų ir parapijų. Tik dėja, kad lie- tuviai ne patys organizavo- si, bet dėjosi su lenkais, pas kuriuos lietuviai nutūrėjo mažiausios tiesos nė savo kalbai, nė savo tautai. Mat lietuviai jau buvo pratę am- žius svetimiems vergaut, vergavo ir lenkams Suvien- ytose Valstijose. Lietuviai kantrūs ir duosnūs. Jie ne- sigailėjo savo skatiko baž- nyčioms nė "narodovams fondams" Lenkijos išliuosavi- mu. O lenkai tukō lietu-

mas. Sunervuotas Šliupas pradėjo kovot su kunigija, gyvuojų žodžiu ir per spau- dą. Susinervavęs jis nuėjo pertoli, nes šurkštus žodis nestengė pertikrint tamsy- bėje besimaudančius lietu- vius, ir todėl menkai pase- kėjų jis gavo. Nematydama išėjimo, jis žinojo klio- sturiuje bevargstantį už lie- tuvystės skleidimą katalikų kunigą Aleksandrą Burbą. Parsikvietė jis jį Amerikon, čia abudu pradėjo darbą lie- tuvystę gelbėjimo. Tas davė pasekmes, nes, Burba, kaip patriotas, mokėjo lie- tuvius su religijos pagelba ir teisybe, traukt laukan už vergijos. Lenkai tada tik- rai pasiuto. Ir dvasiškija, ir inteligentija visur ir visuo- met dergė ir darkė kaip Šliupa taip ir Burbą. Tas vienok negelbėjo, ir ačiu Šliupo ir Burbos darbams, šia dien lietuviai yra liuosi nuo lenkų vergijos.

Atstovybes valstybes lai- ko kur tik gali visai ne šito- kinuose laikuose. Atstovy- bės siunčiama, kuomet val- stybė ko nors jieško, šnipinė- ja, kad patyrus kaip dalykai stovi ir ko svetima valsty- bė yra verta. Lietuva šia- dien tuom ne užsima nėgi jai reikia tuom užsimti, nes turi daug darbo namie. Ji siuntinėja atstovus į tolimas ir mažytes valstybes tik "dėl mados".

Grįžtant prie atstovo Su- vinytose Valstijose mums prisimena išeivių dideli be- savimai ir rugojimai už ne- kompetentiškumus. Kada buvo pirmasis atstovas Vi- leišis, jis atliko daug darbo. Jis pataikė čia atvykt į patį lietuvių upo kilimą. Sujudi- no išeiviją, patraukė prie patriotiškumo ir surinko daug pinigų, kurių daug te- ko ir Lietuvos valstybei. Bet pas mūs lemta vaidai ir jie greit išdygo su neapykan- ta prieš atstovą, kam tas ki- tokių dryžinių kelnes dėvi, netokių kaip ten koks paža- liavęs partizanas. Ir grauž- ta skūsta, denuncijuota, kol valdžia jį atsaukė. At- vyko kitas, ir vėl tokios pa- čios denunciacijos prieš šita, iš kito abazo, kad atkeršijus pirmiems. Tiesa, atsto- vas Čarneckis yra žmogus lėtas, bet iš to galima jį iš- teisint. Stebuklūs jis čia ne- darė atvykęs kaip Vileišis, nes nebuvo galima, kadangi lietuvių upas jau buvo at- aušęs. Tik viena jo silpny- bė ir klaida tūme, kad jis yra partizanas. Jis vis pe- čius trukčioja prieš saviški- abazėlį ir tuom laiku nema- to kito. Partuviškumas yra liga, ir gaila, kad atstovas ja serga.

Spėlojimai ar teisybė?

Klerikališkuose laikra- čiuose pasirodė žinutė, buk Lietuvos valdžia nusprendė atsaukt iš Suvienytų Vals- tijų atstovą Čarneckį ir pa- siųst jį Rygon, gi kas pa- mainys Čarneckį, kol kas niekas nežino.

Ar tas yra tiesa, ar tik spėlojimas, pasakyt tikrai negalima. Iš vienos pusės žiurint, rōdosi negalima tai žiniai tikėt todėl, kad tai yra valdiškas dalykas, o val- džia savo planus niekam iš anksto ne išduoda. Iš kitos negalėtų but abejonės, ka- dangi pas lietuvius dar yra užtekinai silpnybių, tad gal but kad vienas ar kitas ministeris pasakė ką nors tokio savo bičiuliui, o tas vėl kitam, ir taip žinia galėjo atsisturt užrubežyje. Tik vienas dalykas reikia abe- jot apie tos žinios teisingu- mą, kad nėra žinios kas bus siunčiamas Čarneckio vie- ton. Rodosi, kad esant nu- sprendimui vieną atsaukt, butinai turėtų but kitas jau jo vieton nuskirtas, ir apie tai jau niekas negalėtų neži- not.

Gali but, kad Lietuva gali savo atstovo čia ir neturēt. Gali savo reikalus pavest ko- kios kitos valstybės atsto- vui, gi Lietuvos pavaldinių reikalų aprūpinimui gali už- tekt konsuliu. Atstovybės palaikymas juk Lietuvai ne- apsakomai daug kainuoja. Lietuvos valstybė yra netur- tinga ir pinigų duot palaiky- mui atstovybės štabui nega- li, tad atstovybės turi pati ant vietos savo pasilaiky- mui "užsidirbt". O užsi- dirbt nėra iš ko. Išeivijos lietuvių upas jau perėjo. Au- kų nėra. Visi budai jau iš- naudota. Registracija nenu- sisekė. Ir atstovybė jau ne- turi iš ko pasilaikyt. Tad gali but, kad atstovybė čia gali but likviduota. O ant- galo ji čia ir nelabai reika- linga. Valstybė yra tolima, ir kaip tokią didžiulę, netu- ri ir reikalų su mažiukėmis. Kas kita Lietuvai turēt at- stovybes kaimyniškose vals- tybėse, su kuriomis reikia turēt kasdieninius reikalus. Rodosi Lietuvai, kalpo ma- ilgai ir neturtingai valstybei, reikėtų tas atstovybes kiek- retint. Kam reikalinga ga- li but atstovybė tokiose val-

Putimas vienon dudon.

Mēs visi jau seniai žino- jome kaip sunkų Lietuvai kryžių dirbo politiškai plėši- kai; lenkai su francuzais, ir padirbė jį taikėsi užverstant pečių Paryžiuje, kuomet prasidėjo neva derybos už Klaipėdą. Lietuva vienok turėdama šiek tiek spēkų, pasipurtė, ir padirbtas sun- kusis kryžius valandėlei nu- krito. Užtai dabar kaip vie- ni taip ir kiti sukčiai pra- pliupo prieš Lietuvą, dary- dami ją, lyg anie žydai kada spjaudė ir plovojo ant Kris- taus. Pairs deryboms už Klaipėdą, kada Lietuvos pa- siuntiniai nesutiko nešt de- damą kryžių, Paryžiaus laikraštukas "Information" blevyzgoja, kad gudriu bu- du pasisekė demaskuot Lie- tuvą; kuri, girdi, kaskart vis

stybėlėse kaip Čekoslovaki- ja? Juk su tokiu valstybe reikalėlius, koki gali atsi- dā, galima apdirbt be at- stovybių. Kas kita su tokiom- nestengė pertikrint tamsy- bėje besimaudančius lietu- vius, ir todėl menkai pase- kėjų jis gavo. Nematydama išėjimo, jis žinojo klio- sturiuje bevargstantį už lie- tuvystės skleidimą katalikų kunigą Aleksandrą Burbą. Parsikvietė jis jį Amerikon, čia abudu pradėjo darbą lie- tuvystę gelbėjimo. Tas davė pasekmes, nes, Burba, kaip patriotas, mokėjo lie- tuvius su religijos pagelba ir teisybe, traukt laukan už vergijos. Lenkai tada tik- rai pasiuto. Ir dvasiškija, ir inteligentija visur ir visuo- met dergė ir darkė kaip Šliupa taip ir Burbą. Tas vienok negelbėjo, ir ačiu Šliupo ir Burbos darbams, šia dien lietuviai yra liuosi nuo lenkų vergijos.

liekasi atkaklesniu Vokietija- jos ir Rusijos įrankiu. Girdi, apakus neapykanta prieš Lenkija, Lietuva geidžia liktis keršintoja tarp, Rusi- jos ir Vokietijos. Argi kar- ta prezidentas rytinės Prusijos pasakė, kad Klaipėda yra tik pailginimas Prusijos gy- venimo? Pastaruojų laiku, kaip skelbia informacijų šaltiniai apie atsilankymą Lietuvos generališko štabo Berlyne juk tai buvo tiks- las padarytas militariškos sutarties Lietuvos su Vokie- tija, kur Lietuva pasiulė sa- vo patarnavimą Vokietijai ir Rusijai Lietuva gana daug prižadų sudėjo sąjau- smais ir mahinacijomis so- vietams. Pažymėt turime dar ir tai, kad Klaipėdos porto gubernatorium tapo nominuotas vokiečių nacio- nalistas Lubuhr. Tas faktas gyvai kalba ir liudija kaip toli nuėjo vokiečių ir lie- tuvių bendras darbas.

Valkata vedė mil- jonierę.

Plačiai žinomas valkata (tramp) Edwin Brown vedė sau moterį, milijonierę Thompson, 68 metų senmer- gę iš Lincoln, Nebraskos valstijoj.

Edwin savo laiku buvo milijonierium iš tėvo palai- kų ir kiek savo darbštumo, bet kartą užsinteresavęs bedarbiais, leidosi kelionėn patirt jų gyvenimą. Kelia- damas per visą šalį perva- zos trukiais ir gyvendamas su valkatomis, pats virto ti- kruoju valkata. Kiek rei- kiant prisivažinėjęs ir daug prityręs iš valkatų sugrįžęs į Denver pastatė didelį vieš- butį valkatų apsisostimui ir tuomi plačiai pagarsėjo.

Jis seniau buvo kalbings Thompsoniūtė tekēt už jo kuomet ji dar buvo jauna, bet tėvams nesutinkant, jis vedė kitą. Dijoje situok- tuvių jis gavo nuo Thomp- soniūtės laiška, kuriame ta prisizadėjo už jo tekēt prieš tėvų valią, bet jau buvo per- vėlu. Užtai kaip tik pirmoji jo pati numirė, jis tuojuas susizinojo su Thompsoniute, kuri be jokių trukdymų suti- ko už jo išteket. Ir išteke- jo.

Kada Calvin Coolidge tapo pašauktas iš savo namų sku- bintis į Washingtoną, užimt prezidento vietą, jo sunus, 14 metų Calvin, likosi dirbt prie tabako auginimo, ir šia- dien jis ten dirba tą patį darbą. Tėvo sėdėjimas pre- zidento kedėje ji ne apeina. Jis gauna po pusketvirto do- liario už dieną devynių va- landų darbo.

Prezidentui mirus.

Trečia savaitė bėga kaip žemėn užkasta valstybei tarnavęs kaip vyriausia ša- lies galva, prezidentas Wa- ren Harding, prezidentavęs pustrėčių metų. Dar vie- tomis plevēsuoja vėliavos, nuleistos iki pusei driau- čians, dar vietomis ant mie- stų namų sienų kabo juodi ir balti kyrai, kaip gailės žen- klai, bet apie numirėlį jau niekas nekalba. Visose pu- sėse kalba tik apie ateinan- čius rinkimus ir koks bus dabar prezidento pareigas einantis Calvin Coolidge. Fabrikantai, bankininkai ir pirkkliai deda jame daug vil- ties ir iš kalno tikrina, kad jis yra gabus valstybės vy- ras ir mokės gabiai vest ša- lies reikalus. Abelniai visi tiki, kad eis gerai pramonė, bus darbų ir niekam nebus vargo. Iš to visko lyg ir

Ikišiol valdžia išleido 11- 600,000. Gvarancija išneša 60% ir užrūbėžiniams pini- gams Rusijoje dabar nėra pavojaus. Pinigai jau išlei- ti vartonėn, ir dėlto viskas šiek tiek atpgio.

Miestelyj Gary, Indianos valstijoj, teismas pasmerkė kalėjiman "raganą" tulą Kowalską. Ji įvairiais bu- dais viliojo iš lengvatikių lenkų pinigus, žadėdama šį ir tą padaryt su velnio pa- gelba. Pastaruojų laiku prižadėjo savo kaimynei iš \$400 padaryt \$800, ir ją už- migdžius, su pinigais pasis- lėpė. Teismas ją pasmerkė- keturiolikai metų prie kalė- jimo darbų.

Mieste El Paso, Texas valstijoj, pakrastyje miesto kasžinkas atrado kiaulių tvarte uždarytą trylikos metų mergaitę. Dalykui pa- aiškėjus pasirodė, kad jos močekka per visą laiką ją čia laikė ir šėrė kartu su kiau- lėmis. Mergaitė yra labai suvargus ir mažai kalba. Nedora močekka tapo įmesta kalėjiman ir turės atsakyt už nežmonišką pasielgimą su podukra.

Meksikoj dabar rupinama- si žmonių suradimu senesniū nužudyto generolo Villa tur- to, kurio jis turėjęs pinigais, aukso ir sidabro šmotais, ku- rio prisiplėšė gyvendamas su plėšikais ir veikdamas turtais turi vertės septyniū milijonų pesų (pesas norma- liškame laike lyginasi Suvie- nrytų Valstijų doliarui). Tas turtas kur nors yra pa- slėptas, bet mirdamas Villa apie tai nieko nepasakė.

Jersey City gyvenanti Lu- cija Panelli, motina penkio- to vaikų, užsigeidė turēt jaunų mergų išveidą ir pa- siryžo nusikirpt plaukus. Pasisakius vyrui savo tiks- lą, tas pasibarė. Vyrui vie- nok išėjus darban, ji nulap- sėjus pas kirpiką visgi savo padarė. Kada kirpikas nu- kirpo jai plaukus, ji nusimi- nė, ir pabugus vyro baudos, nežinia kur dingo ir ikišiai dienai apie ją niekas nieko nežino.

PIKNIKAS!
AMERIKOS LIETUVIO
Atsibus
Nedėlioje
16-tą DIENĄ RUGS.-SEPT. 1923
SODNE LIETUVIŲ APŠVIETOS B-VĖS
OLYMPIA PARK
ANT QUINSIGAMOND EŽERO KRANTO.
Prasidės tuojau po pietų.

Rengiamė gražų išvažiavimą su daugeliu gražių žaidymų ir muzika. Kviečiame visus lietuvius iš Worcesterio ir iš aplink- nių ant mūsų pikniko atsilankyti.

Turintieji tikietus, turės progą išlaimėti RADIO-bevielini telegrafa, vertės \$200.00, GRAPAPHONĄ, auksinį LAIKRODELĮ, ARMONIKĄ, auksinį ŽIEDĄ, Lietuvos VĖLIAVĄ, lietuvišką JUOSTĄ, Lietuvos HERBĄ, 5 DOLERIUS auksu, Lietuvos ALBUMĄ, "AMERIKOS LIETUVI" metams.

Nepamirškite ir netingėkite, visi apsilankykite, nes bus gražiausias išvažiavimas, linksmausia diena. Kviečiame kiekvieną, didelius ir mažus.

"AMERIKOS LIETUVIO" ADMINISTRACIJA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

PO MEDŽIU

Malonūs broliai ir sesers! Seniai jau aš buvau su jumis ir todėl net pasilgau jusų. Nekalbėsiu su jumis šiandien apie priežastis, kurios mane sutrukdė nuo susirinkimo, nes tai privatiškas dalykas, o antra, juk mes čia susirenkame ne savo privatiškų dalykų apkalbėjimo dėlei, bet susirenkame tam, kad apkalbėjus visuomeniškus dalykus, kurie paliečia mūsų tautą ir kiekvieną iš mūsų burio, todėl ir šiandien čia susirinkę pakalbėsime tik apie tokius dalykus, kurie mus, mūsų tautą ir abelnai visuomenę apina.

Anais sykiams mano pavaduotojas viengentis Taugotas mūsų šiame susirinkime prisiminė, kad mūsų laikuose žmonija strimagalviais eina iš tvarkos, neskiriant lyties nė amžiaus. Čia turime pripažinti, kad jis sakė šventą teisybę, kurios patvirtinimui rasime šimtus tukstančių tokių atsitikimų, kurie mus versta verčia apgailaut likimą, kurio mes susilaukėme ir turime likti liudininkais nelemto žmonių pasielgimo. O tie jų pasielgimai daro gėdą visai žmonijos giminei, nepriskaitant prie jos tik laukinius gyventojus, kurie bastosi iš vietos į vietą.

Žmonių blogųjų palinkimų, jų darbų buvo nuo seniau, buvo nuo taip seniai kaip seniai istorija pasiekia žemės gyventojus, bet šių dienų žmonių ištvirkimas galbut yra daug didesnis negu viso žemės kamuolio gyventojų, kad buvo nuo pat istorijos pradžios iki šių dienų, kurių turi gėdėtis kiekvienas doras žmogus, nors šių jau laikų ant žemės labai mažai.

Pirmesniuose laikuose pas žmones buvo didžiausia silpnybė, dėl kurios jie blogai elgėsi ir kitus piktno, tai girtybė, kuri juos vedė prie peržengimo visų doros rubežių, gi antroji vietoj stovėjo nemoraliskumas arba paleistuvystė, gi šiandien ši pastaroji jau toli nužengė pirmyn ir pralenkė girtybę. Seniaus moraliskumas ištvirkimas siautė tik tarpe dykduonių, mintančių darbo žmonių trusu, gi šiandien tame klane maudosi visi, kaip turčiai, taip ir biedniokai; taip tamsūs žmoneliai kaip ir apšviestunai, ir tai dar nekarta toki, kurie turi drasos girtis pasauliui, kad jie yra labai protingi, o kitus,

kiek praščiau apsirengusius ir anksčiau keliančius ryte, vadina netinkamais žmonėms vardais.

Neseniai skaitėme laikraščiuose, kad teismas pasmerkė vieną daktarą metams kalėjimui už dasileidimą brutališkumo prieš netetę mergaitę. Dabar skaitome vėl, kad kitas, save vadinantis irgi daktaru, tapo patrauktas teisman už ardytą šeimynos. Sako, kad pirmodymū kaltybės yra daug liudininkų. Kaip teismas pasibaigs, nežinia. Bet ir be to jau yra aišku kaip šiandien žmonės pasileidę ir kaip jie mirksta ištvirkimo klane, o kas pikčiausia, tai, kad toki ištvirkėliai kartais atidaro savo neprastą burną ir išdergia visus už save doresnius ir jiems į kelią niekad neparėjusius, arba vėl, drįsta jie save augštintis iki debesų, nors patys yra dar visai neseniai pasitraukę iš čėverykų fabriko, ir tuos pačius čėverykus nemoka apsiaut kaip reikia. Gerai prietarlė ir sako "ne duok Dieve ubagai liktis ponu".

O ką veikia tada visi tie, kurie turi pretensijas vadintis save kitų ganytojais? Ką jie šiandien gano? Kaip jie gano? Jie gano tik jų pelną ir daugiau nieko. Nejaugi šiandien pasaulis taip nubankrutijo, kad tik pinigais galima išsipirkt iš visų paleistuvysčių, girtybių, neteisinių apkalbėjimų, šlovės žmonėms nuplėsimų, ir ant galo, visų Dievo prisakymų? Taip atrodo, nes jei taip nebūtų tai visi tie, kurie lanko bažnyčias ir sklepuose kitus neva mokina, o patys maudosi purvuose visų nedorybių ir žmonių skriaudų, bent kiek susivaldytu, nes vieni kitus padraustų, pabartų ir pabaustų. Šiandien matome visgi, kad lygiai palaidunauja visi; ir tie, kurie kitus gano, ir tie, kurie yra kitų ganomi. Kol žmonija gyvens galvą užrietas, kol vienas kitam tik blogo linkės, kol neprisidės mūsų burin ir nesilankys Po Medžiu, ištvirkimas netik kad gyvuos, bet ir augs, didinsis ir plėtosis tol, kol žmonija gyvuos. Ne išgelbės žmones nė ganytojai, nė ganomieji, nes sulyg evangelijos žodžių, negali aklas aklam but vadu, nes abu akli ir abu turi duobėn įpult. Taip yra ir su šių dienų mokiniojais ir mokiniais; visi jie ištvirkę, visi pasileidę ir

todėl vienas kitą suvaldyt nenori, taip kaip budavo Rusijos valdininkai kad visi žmones ir valdžią apgaudinėjo, ir visi tylėjo.

Užtaigi, malonūs broliai ir sesers, suprasdami mes kaip bjauru yra naudytis ištvirkimo klane, kiekvienas pasistengkim žmones traukt nuo tos prapulties, nes kitaip parsieis mums nukęst didelę gėdą ir skriaudą, kuomet besimaudanti tame bjaurybės klane, muskės ir prigers. Bus mums tada gėda, nes mes turėsime likti atsakomybėje už jų nuskenimą, todėl, kad mes juos ne išgelbėjome. Pasistengkime visus be skirtumo, kaip jaimus taip ir senus kviesit į mūsų susirinkimus. Raginkime kiekvieną imtis skaitymo "Amerikos Lietuvių", kuriame jie atras pamokinių kaip reikia gyventi ir kaip reikia save vesti tikruoju keliu. Kada jie priprast lankytis mūsų susirinkimuose ir pamylės skaitymus, nereiks jiems keliaut šuntakiais ir puldinēt į nemoraliskumo klanus. Nereiks jiems automobiliams prisigėrusiems naktimis trankytis, nereiks su svetimomis pačiomis nakčia parčiuose sėdēt ir doru vyro plėštakas jaust ant savo žandų už ardytą šeimynos. Nereiks tada išvažiavimus važinėti su krepšiais degtinės ir krumuose kelt didžiausius lermus, užką pasiginti kiti traukiama net teisman už ardytą ramių gyventojų ramumo, už ką pasukui reikia akis kaitint prieš svetimačius.

Atminkime, malonūs broliai ir sesers, kad kiekvieno doru ir protingo žmogaus yra priderystė dabort ir ganyt kiekvienai silpną sutvėrimą, nes tik jiems pasitarnaujant išsiauklėja tautos ir abelnai žmonija. Jeigu tėvai savo vaikus auklėja išmintingai, sergėdami juos nuo viso blodorus žmones, bet kuris nepaiso savo vaikučių ir jiems leidžia augt palaidai, tada iš auge įvairios rušies piktdarčiai. Mēs atmename dar netolimą praeitį, kada tėvai daugiau atydos kreipė į savo vaiku auklėjimą, tada mažiau buvo ir girtuokliū, ir peštukū, ir kitokiū nenaudėliū, bet kuomet tėvai patys pradėjo palaidą gyvenimą vest ir savo vaikams pradėjo duot daugiau valios, tada ir žmonija pradėjo tvirtk vis labiau ir labiau. Žmogus

LIETUVIAI AMERIKOJ

HARTFORD, CONN.

Draugystės jubilėjus.

Rugpjūčio 12 dieną čia atsibuvo jubilėjinis piknikas arba sukaktuvės 25 metų gyvavimo šv. Jono evangelisto draugystės pirmininkas Maziliauskas žodžiu padėkavojęs, horą gyvavimo šv. Jono evangelisto draugijos. Iškilmės atlikta Suvienytų Draugijų darže, prie Connecticut upės kranto, kur reginys darosi taip kaip prie Lietuvos Nemuno.

Viršminėta draugija į savo jubilėjus iškilmes užkvietė šias draugijas 1) Lietuvių Piliėčių Kliubą, 2) šv. Juozapo draugiją, 3) šv. Elzbiėtos draugiją, 4) Moterių Sąjungos 5 kuopą, 6) Vyčių kuopą ir 7) šv. Cecelijos horą.

Programą vedė Viktoras Liubekas. Laikė programą visų dalyvaujančių draugijų valdybos buvo kviečiamos į kalbėtjus ir visi kalbėjo iš eilės. Kalbos buvo labai silpnos, nes kalbėtojai buvo žmonės, nepažįstanti istorijos. Kiekvienas pakalbėjęs įspaudė šv. Jono evangelisto draugijai dovanas (turbut doliarines).

Baigiantės programai atvažiavo Hartfordo lietuvių klebonas kun. J. Ambotas ir kun. Mockus. Tuojaus juos pakviesta kalbėt.

Kalba kunigai.

Kun. Ambotas kalbėjo apie žmogaus gyvenimą, kaip visą savo gyvenimą, nuo kudiškystės iki žilai senatvei turi panešt daug vargų. Kol žmogus pastoja žmogum ir draugijos vardą užsipelno.

Toliaus kalbėjo kun. Mockus, kuris pašisakė, kad dar tik keli mėnesiai kaip atvykęs iš Lietuvos ir čia nieko nežino ir nieko negali pasakyti, tik jam esą labai linksmas ir nuostabus, kad mato Amerikos lietuvius taip drūčiai organizuotus ir matąs taip dideles mišias susirinkusius, ko Lietuvoj jis nematė ir netikėjęs, kad čia taip drūčiai lietuviai palaiko savo dvasią (matyt, kunigėlis nėra skaitęs Amerikos lietuvių istorijos nė gero laikraščio). Jubilėjines draugijos pirmininkas Juozas Maziliauskas perstatė p. Labanaušką, kad tas išskaitytų draugijos 25 metų autobiografiją. Labanauškaitė, kaip draugystė susitvėrė 1898 metuose, Birželio mėnesio iš 14—16 narių ir pirmutinę valdybą buvo Sabonis, Čiapatitis, Zaveckas, Remeikis, Plikunas ir kiti, kurių vardus buvo galima surast SLA istorijoj. Turto draugija per 25 metus susidėjo \$20,000 suvirš, narių per tuos pačius metus išmirė 30, šiandien narių yra virš 300, pinigais turto \$6,000, ir šis daržas yra nupirktas su Amerikos Lietuvių Piliėčių Kliubu, kur šiandien lietuviai iš Hartfordo turi progą susirinkti ir pasilinksmit.

Programo užbaiga.

Užbaigiant programą Hartfordo parapijos šv. Cecelijos horas sudainavo kelias linksmas daineles vadovaujant vargoninkui Bruzauskui, ir ant pabaigos a-

buodu himnu. Giedojimas nusisekė gerai, ir todėl visa publika gausiai plojo, o šv. Jono evangelisto draugystės pirmininkas Maziliauskas žodžiu padėkavojęs, horą pakvietė prie stalo ir liepė valgyt ir gert ką kas mėgsta. Ir tai verta, nes šoks horas užsipelno pagyrimą. Jis dalyvavo Waterbury dviejuose dideliuose išvažiavimuose; viename laimėjo gyvų gėlių ir saldžių gėrimų, antrame \$15 auksu. Mat waterburiečiai manė, kad jie turi talentuotą horą, tad kvietė hartfordiečius persigalēt ir statė penkioliką doliarų, bet apsiriko. Atsižymėjo ir SLA. apskričio išvažiavime, kur Varpo horą vedė Brazauskas, tad garbė jam ir Hartfordo kolonijai, kad turi toki gabų horvedį. Kiek man atmenama, 1895 metais čia buvo lietuvių tik devynios suvargė šeimos, šiandien yra lietuvių arti 5000 ir apie 1000 organizuotų.

Kaip rodosi, Hartfordas pralenks visas pirmesnias lietuvių kolonijas. Kultūros atžvilgiu turiu pasakyti, kad šis jubilėjus ir jo iškilmės paliks žmonėms ilgą ir gražią atmintį. Apart to, jau du toki išvažiavimai šiuosmet čia atsibuvo; nėra reikalo apie juos kalbėt, nes jau buvo "Amerikos Lietuvių" rašyta Piliėčių Kliubo.

Senas Korespondentas.

GARDNER, MASS.

Numirė Juozas Misevičius.

Rugpjūčio 11 dieną, J. Misevičius pasakė paskutinį sudie savo broliui ir draugams, 3 valandą užmerkdamas amžinai akis.

Velionis turėjo amžiaus 34 metus. Sirgo keliatą mėnesių krauju nusilpimu, ir nors buvo stiprinamas brolio ir draugų krauju, vienok pasekmių nebūvo ir gyvenimas užgeso. Numirdamas paliko nuliudime savo brolių Stanislovą, vieną seserį ir seną tėvuką, kuris gyvena suvargiuose mūsų tėvynėje Lietuvoje.

Iš amato velionis buvo barzdaskutis ir apart to dar labai mėgo muziką, nes turėjo koncertinę ir ant tos mokėjo gražiai griežt. Jiedu su broliu Stanislovu, kuris mokėjo griežt ant smuikų, grieždavo parengimuose ir šiaip pasilinksminimo vakaruose. Užtai jis ir į kapus buvo lydimas su benu.

Velionis iš Lietuvos paėjo Kauno apyrbės, Telsių apskričio, Varnių parapijos, Drabukščių kaimo. Už jo darbštumą ir patarnavimus draugijoms, kuomet buvo sveikas, draugijos ir draugai apdovanoji jį gėlių vainikais. Jaunų mergaičių draugijelės Ateities žiedas, kurios tikslas yra mokintis dainuot, po vadovystė D. Yisockio, nupirko labai gražų vainiką. Pašelpinēs draugijos, Lietuvos sunų padarė tai patį. Gardnerio vaikinai taip pat neatsiliko. Tokiu budu velionis tapo apdovanojamas labai turtingai gėlėmis.

Lydėjimas į kapus.

Į kapus lavoną palydėjo šimtai žmonių. Trisdešimts aštuoni automobiliai, pilnai prikimšti žmonių, sekė lavoną. Paskui grabą Ateities žiedo draugijelės mergaitės, baltai pasipuošę it angelai, nešė gyvųjų gėlių vainikus, gi pirma grabo ėjo benas, grieždamas liudnus maršus. Vietinis laikraštis "Gardner News" aprašydamas šias laidotuves, sako, kad taip skaitlingo palydėjimo lavono į kapus, niekas neatmena Gardnerio istorijoj.

Pasiekus kapus, kuomet lavonas jau buvo ant duobės kranto, F. Mažuolis pasakė prakalbą, primindamas pavyzdingus velionio darbus ir gražų jo gyvenimą, kartų išreikšdamas simpatiją jo broliui Stanislovui.

Lai buna šios laisvos šalies juodoji žemelė lengva ir rami velionio amžinam atsilsiui!

J. P. Stružas.

CHICAGO, ILL.

Į pono Vaidylos korespondencija.

"Amerikos Lietuvių" 31 numeryj ponas Vaidyla juokiasi iš manęs, kad aš agituojau per laikraščius "Vienybė", "Dirva" ir "Amerikos Lietuvius", ir džiaugiuosi, kad ir vėl Chicago tautininkai turės savo dienraštį "Telegramą" ir nenori man tikėt, kad iš tų šiaudų galėtų but grūdų. Dargi primena, kad Telegramas dabar neturi savo mašinų. Aš tą irgi gerai žinau, kad mašinų neturi, bet juk aš savo korespondencijoj juk nieko apie mašinas ir nekalbėjau, tik sakiau, kad bus dienraštis. O galiausiai juk ir ponui Vaidylai yra žinoma, kad Chicagoj yra šimtai laikraščių, kurie neturi savo mašinų, o visgi gyvuoja jau nuo 5 ar 6 metų ir tai leidžia dar net didesnių tautų negu lietuvių tauta.

Telegramas šiandien mašinų neturi, bet ryt turės net nieko nesiklauses. Ir aš tam pilnai tikiu, kad Telegramo bendrovė tame dalyke nieko nesiklaūs, nes suprantu, kad tas dalykas priklauso vien bendrovei.

Toliau ponas Vaidyla sako, kad dabartinio laikraščio prenumeratos tik vienas doliaris, o juk Chicagoj yra dar pigesnių laikraščių. Juk jei laikraštis ne gyvuos, tai negyvuos ir už \$10 prenumeratos. Šako, kad Vilovičius Telegramą išleido tik dėl "biznio". Čia aš nesiginčysiu, nes nežinau Vilovičiaus minčių, gal ir dėl "biznio". Gana, kad šiandien prie bendrovės priklauso 75 šerinininkai tautininkai-sandariečiai, turi 40 agentų, viso 6000

tautininkų-sandariečių, bendrovės valdyboje irgi diduma tautininkų-sandariečių. Ponas Vaidyla sako, kad Vilovičius Telegramą leidžia, o Laukis redaguoja. Tas tiesa, kad Laukis redaguoja, bet leidžia ne Vilovičius, tik Telegramo bendrovė. Vilovičius leido seniau, kada Telegramas buvo mažiukas. O ką sakoma, kad Vilovičius Chicagoj niekam nežinomas, tai apie tai "Naujienos" geriau žino, nes paskelbė, kad jis prieš 25 metus buvo daktaru, ir Chicagoj gyvena 35 metai (šį rašinį sutrumpiname, nes jame perdaug ypatiškuų ir nesumezgamų minties. Kad ir stojant "už savo namus", tai visgi reikia laikytis arčiau dalyko, be nusitolinimų. Red.)

S. K. Grišius.

LAWRENCE, MASS.

Margos žinios.

Nors iš Lietuvos jaunimo ir nekeliu, išskyrus kelias merginas, bet vestuvių girdisi gana daug. Mat dar yra užsilikusių "aukso dievačių" nemažas skaitlius, kurie savo amželį taip ir baigia.

Rugpjūčio 10 dieną patiko didelė nelaimė J. Bučionį važiuojant į Haverhill, automobilium pervažiuo du žmones (turbut arius). Greit juos nuvežė į miesto ligonbutį, kur vienas tuojau numirė, kitas gal liks gyvas.

J. Bučionis dar neseniai vedė francuzę. Gaila vyruko, nes buvo rimtas ir ramus.

Prieš kelias savaites mūsų tautietis daktaras Mikolaitis nusipirko gražius namus, prie miesto daržo, 107 prie Somar gatvės. Namai turi 10 kambarių jau ir pacianturis priima savo naujuose namuose.

Daktaras Mikolaitis priklauso prie keliato lietuvių draugysčių; kurios man žinomos, tai SLA. 41 kp. TMD. 7 kp, ir ALTS. 12 kp. Tankiai daktaras pasako ir gražią prakalbą, o ypatingai apie SLA.

Nežuvininkas.

HARTFORD, CONN.

Narių žiniai.

Amerikos Lietuvių Piliėčių Politikos Nepriugulminame susirinkime priėmė įnešimą ir įgaliojo sekretorių Gabrielių Levisauską, kad paskelbtų visų narių žiniai, kurie gyvena nuošaliai, kad išsiimtų visi pasportus, nes kitaip bus raginami prie visokio Kliubo darbo, be skirtumo, kur kuris negyventų. Piliėčių Kliubo Report.

Atsalėlis.

Pražuvo linksmybės,
Pražuvo seniai,
Vien likos liudnumai,
Širdies sopuliai.

Visur man nelinksma,
Visur tik vargai,
Vien laukiu pražuties,
Išnykt amžinai.

Visur neteisybės,
Vien siaučia skriauda,
Stiprieji—valdovai,
Silpna—medega.

J. Dabrila.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

GAMTOS IŠSIŠOKIMO ŠALYJE.

Carweth Wells, narys britiškosios geografinės draugijos, kuris neseniai sugrįžo iš Malajaus, kur jis prabuvo su mokslo tikslais per šešis metus, pasakoja kad ten yra niekam nematyti gyvūnai. Pasakojimus jis savo leidžia spaudon kur skaitant išrodė, kad tas visas pasakojimas yra daugiau niekas kaip aik fantazija, nes ten pasakojama apie tokius gyvūnus, kuriuos bent vienas iš skaitytojų pasakose yra girdėjęs. Apie art kitko pasakojama apie paukščius, kurių sparnų ošimas lekiant girdisi mylios tolumė. Kitas paukštis ten yra, kuris miegodamas laikosi kojomis už medžios šakos, kuomet galva ir visą kūną kabo šakos apčioje; apie žuvis lipančias į medžius, apie mažytį elni, kurį galima nešiotis kišeniuje, apie karlius ir daugybę kitokių gyvybių, kurių mes ne vienas nėsama matė. Ir apie tai nesinorėtų tikėt, jeigu tą viską neužgirtų amerikoniškos istorijos muzėjaus sekretorius G. H. Sherwood.

Malajiškas pussalis yra toliaus išsikišęs į pietus Azijos ir tuomi daro kontinentą pailgų net iki Sumatrai. Visas tas plotas suima 85,000 keturkampių mylių raisto. Tame raiste tyrinėjamas, kaip pasakojama ponas Wells, per septynis mėnesius nematė dangaus skliautus, nes įvairių augalų lapai ir šakos jį dengė nuo jo.

Lilipuca veislės murinai

Pirmiau kol priešėme prie fantastiškų gyvūnų tame raiste, prisiminsime apie lilipuca veislės murinus, kurių vieną pasisekė ponui Wells nufotografuoti kartu su dviem moterimi. Iš paveikslė matome vyriškį ir dvi moteri su mažais kudiškais. Visi karli veislės. Tie karlai, kaip Wells tikrina, yra vos keturių pėdų augščio, bet gerai išsivystę ir išaugę žmonės, tik su tuom skirtumu, kad kojų didysis ir mažasis pirštai yra vieno ilgumo. Primityviški tie žmonės sulyg savo papročio, gyvena medžių šakose pasidribtuose lizuose, kad pasislėptų nuo draskančių žvėrių. Maitinasi jie driekais, įvairios rūšies reptilijomis ir augalų šaknimis. Religijos jokios neturi, bet turi neaiškų supratimą apie kokią tai dievystą, kurios apmaudą galima permaldaut aukaujant vaisius.

Sitie murinai yra mažiausio žmogiško augimo. Visa jų giminė susideda iš 20,000 ypatų arba galvų. Gyvenimas jų prastas ir netoli skiriasi nuo gyvenimo girinių žvėrių. Ginklu jų yra nuodingi šuviai, kuriuos jie į priešų pučia iš šėvų. Kaslink inteligentiškumo šie žmonės stovi žemiau už geresnės veislės beždžiones, nes beždžionės pamėgdžiona žmogų, statydamos savo gyvenimui namus, kuomet šie murinai pasinaudoja tik pa-

prastu lizdu medžio viršūnėje. Susikalba jie su pagelba skambančio balso, bet liežuvis jų yra labai primityviškas. Skaityme jie visai neturi supratimo, nes susikaito vos iki trijų, gi didesnes sumas urmu skaito tik "daug". Apie jų papročius ir darbą kol kas nieko nežinoma, kadangi jie yra labai bailūs ir todėl sunku juos patirti. Inžinierius Wells per šešis metus jo buvimo raiste, vos vieną kartą pasisekė priselint prie jų arčiau ir nufotografuoti. Vietiniai gyventojai, kurie sakosi esą civilizuotais, irgi ikišiol nieko smulkesnio nuo karlių murinų patirė nėra, nors ne kartą yra sugavę mažą vaiką ir jį paverge.

Vaško kasyklos.

Malajiškame raiste niekad klimatas nesimaino, nėra net persauso nė perslapio oro. Klimatas ten visuomet vienodas. Medžiai, kuomet vieni meta savo lapus ant žemės, kiti jau apsidengę suaugusiais vaisiais.

Sulyg Darvino hipotezijos, tokiame klimate, neturiniame metų laiko permainų bitės nesirupina medaus nešimu ir avilius, kadangi jos yra tikros, kad maisto joms niekad nepritrūks, bet malajiškame raiste bitės elgiasi kitaip ir ten medžiams ir žolėms žydint matosi buriai bičių, renkančių medų iš žiedų ir nešančių jį kur nors pasidėt tam laikui, kada pritrunka žiedų, kad turėtų maisto. Iš to matoma, kad tos bitės darbštume neatsilieka nuo musų bičių ir todėl savo darbštumu gyventojams duoda didelę naudą.

Sulyg Wellso pasakojimo, beveik visame malajiskame pasaulyje yra vaško kasyklos. Tas panašu pasakai, bet yra galimu ir todėl ne stebėtina, kad per šimtus, o gal ir per tukstančius metų bitės gamino vašką, o to neatlaikančios medžių šakos nuo savęs nukrėtė vašką ant žemės ir iš to galėjo susidaryti vaško kasyklos, iš kurių gyventojai, reikalui esant, kasa lyg molį.

Patelės vieton patinų.

Malajiški paukščiai, galbut po įtekme vietinio klimato, lyginai užsilaiko stebėtina. Viena, sakysim, rūšis, duoda mums suprast, kokias pasekmes klimatas duoda. Imkime, kad ir putpelę. Ji žymi tuom, kad patinėlis yra mažas ir nedailus, mažai ir pasirodantis kur, kuomet patelė yra didelė ir gražiai pasipuosusi puikiomis plunksnomis. Graži pataitė sutinka padėti kiaušinius, bet su tuom jos pareigos ir baigiasi, nes patinėlis vaikus turi išperėti ir juos auklėti, gi patelė dykauja, kad išpenėtų ir įgyt spēką, idant reikalui priėjus, galėtų spēka priverst patinėlį prie užvaisinimo savęs.

Keisti papročiai yra ir pas paukščius, vadinamus "serindit". Jie miega ant medžio šakos taip, kad kojomis į šaką įsikabinę iš apatės, kuomet galva ir visas kūnas kabo lyg skilandis.

Neprošali primint ir tuos paukščius, kuriems lekiant, jų sparnais daromo vėjo ošimas labai toli girdisi; tas ošimas imituoja ošimą garvežio ir yra girdimas mylios toluoj.

Medžiuose laipiojančios žuvis.

Kada vanduo, vėjo varomas išsilieja ant krantų, galima matyt žuvis vaikščiojančias ant sausžemio. Kada žmogus artinasi prie jų, jos ne bėga į vandenį, bet lipa į medžius, kur apsirinkę sau patogią vietą, sustoja ir prisžiūri į žmogų ir kitus judėjimus. Nors šitos veislės žuvis kvėpuoja per žandus, bet ir sausumoje jos gali pabūt per dvyliką minutų, kol žandai pradeda džiot. Lipdamos jos į medžius gelbstisi žandais ir pirmagalniais palekais. Tas viskas mums gali išrodyt neteisyste, vienok, atsiminus kitus gamtos išsišokimus tame stebuklingame krašte, reikia patikėt.

Tik sergantis tigras atakuoja.

Sulyg pasakojimo to paties Wellso, draskantieji žvėrys de facto nėra laukiniai. Malajiskasis raistas braška nuo liutų ir tigrų, o vienok jie žmogaus ne atakuoja. Žmogėdis-tigras yra skaitomas nendriškų sutvėrimu, sergančiu, ar turinčiu skaudamus dantis. Sveikas tigras, kol ant jo žmogus neužpuola, jis žmogų nieko nedaro, kadangi tikisi nuo jo gauti šiek-tiek maisto. Pavojingiausiu raiste gyvūnu yra hamdryada. Yra tai didžiausias nuodingas žaltys. Šis žaltys yra didžiausias visame kontinente ir vienas iš visų gyvūnų, kuris ne provokuojamas metas ant žmogaus. Jis maitinasi mažesniais žalciais ir niekad ne užmiršta atkeršytam, kas padaro jam ar jo giminei kokią skriaudą. Kad išvengus pavojaus, vienatinis kelias, tai stengtis su juom nesusitikti, o jei netyčia jis užatakuoja žmogų, tai vienas išsigelbėjimas, pabėgimas. Gintis visai nereikia nė bandyt, nes tas nieko negelbės. Jeigu žmogus ginsis ir besigindamas jį užmuš, turi iš kalno žinot, kad jo giminė jam atkeršys. Šitie žalciai yra pavojingiausi gyvūnai, nes netik kad užpuola žmogų iš arti, bet ir iš tolo pamatęs prie žmogaus bėga su bloguoju tikslu.

Beždžionės darbininkės.

Daug kartų girdėjome pasakaites, aiškinančias, kad beždžionės atakuoja žmogų. Bet tokios pasakaitės nėra išmislo pas Malajaus gyventojus, kurie vuodeguotaisias beždžiones laiko prie atlikomo visokių tarnų darbų. Vietiniai gyventojai laiko daugybę tokių beždžionių vergių ir varo jas prie darbo skinant kokosinius riešutus. Išlavintos beždžionės, paliepus jų ponams, greitai lipa į neprieinamas medžių šakas, gabiai skina riešutus ir juos meta ant žemės. Ir dirba jos taip ilgai, kol jos neatšaukiama.

Žuvų kova.

Svarbiausia ir labiausia iš siplatinės žaislas pas vietinius gyventojus, tai žuvų

kova, kuomet visi eina į laivybas. Šitas žaislas nė kiek ne žemiau laikomas kaip, kad Ispanijoje bulių imtynės. Publikai susirinkus, parodoma dvi nedidelės žuvytės, po vieną atskiramė įde. Davus ženklą, abi žuvytės sulieta tarp dvių įde ir tada tarp juoju prasideda kova ir tol tęsiasi, kol viena jų žuva.

Abelnai apie žuvis, gyvenančias malajiskame pussalyje, eina daug pasakojimų tarp vietinių gyventojų. Ne kitoks pasakojimas ir Wellso kluvo. Ypatinai aktyvas dalykas apie žuvis, vadinamas balionines. Kada žuvininkai grįžta iš žvejones namon, jų vaikai išrenka parneštas žuvis, ir vieną veislę, kaip netinkamą valgiui, išmeta ant žemės. Ten išmestos žuvis, į žemes išlitynė, greitai papranta prie oro ir ima kvėpuot oru, kurio nuokart nemažai sutraukia į save. Kada prisigeria oro, jos išsipučia ir tada turi baliono išveidą. Įmesta vandenin jį grįžta prie savo normos.

Prie galo bus neprošali patinėti ir ir lakstančius žvėris. Sulyg Wellso, malajiskame pussalyje yra ir lakstančių gyvūnų, kaip varlė, katė ir kažinkoks smakas. Šokinėja jie iš medžio į medį ir su pagelba tam tikrų plėvių kojų tarpuose, tulą laiką gali pasilaikyt ore. Aktyviausiu yra tai "smakas", kuris nėra nieku kitu, tik savo rūšies driekas, kuriam šokant jo kailis išsitiesia taip, kad atstoja sparnus. Jo kailis labai gražus, ypatingai gražiai atrodo, kuomet jo savininkas lekia arba šoka iš medžio.

KALINIŲ SUGEBĖJIMAS.

Neseniai vienam Rymo kaliniui pasisekė pabėgti iš kalėjimo visai prastu ir kartu stebėtinu būdu. Išėjo jis iš kambario nuduodamas advokatą, ir šaltai pasižvalgydamas į šalis, išėjo iš kalėjimo niekeno nesulaikytas.

Glasgove, Skotijoje, iš kalėjimo pabėgo kriminalistas beveik nuogas, tik vienas kelnes ant savęs turėdamas. Bėgo jis svarbiausiomis gatvėmis, jį matė policija, kalėjimo sargai ir praeiviai, bet visi manė, kad tai lenktynių sportas ir davė jam kelią.

Prieš aštuonis metus Londono kalėjiman atėjo koks meisteris pataisyt vargonus kalėjimo koplyčioje. Kada jis ejo užbaigęs darbą, sargas telefonu klausė perdėtinio, ar kalėjime yra koks vargonų taisytojas atėjęs. Gav'o patvirtinimą ir leidimą jį išleisti. Kada jis išėjo prie išlaikinių vartų, ten sargas pažino, kad tai didžiausias kriminalistas svetimuose drabužiuose.

Monte Christo vienas vagnis, vadinamas "deimantų karalius", kalėjimo sienoj padarė didelę skylę, per ją išlindo ant stogo, per kamieną išleido į viršminko kambarį, apsilviko direktoriaus mandiera, užsidėjo kepurę ir ramiai išėjo iš kalėjimo, dar gi sargai prie vartų jam garbę atidavė.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

LIETUVOS APLANKYMAS.

Rašo M. Paltanavičia.

(Tąsa)

Kaunas stovi žemai, lomoje, už Nemuno gana dideli Aleksoto kalnai; už Vilijos Slabada ir ten yra kalnai, į kitą galą žalias kalnas.

Prieš tukstančius metų, matomai, kad vieta kur dabar Kaunas yra buvo paslėpta Nemuno ir Vilijos vandenyje tik žalias kalnas galėjo but sausžemis. Visos gatvės Kaune užvardintos lietuviškais vardais, nekuriuos turi vardus Didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių, kaip Gedimino, Vytauto. Toliau vardais gadynės atsižymėjusių lietuvių, kaip Simono Daukanto, Čiurlionienės, Maironio. Kitos turi vardus Lietuvos miestelių kaip tai Šiaulių gatvė, Telšių, Trakų, Mariampolės, Ukmergės ir kitokių. Daugelis turi paprastus vardus: Mapų, Žalioji, Miškų, Kalnų, Smelių ir taip toliaus. Nemažai buvo darbo jas sulietuvintų ir prie jų pripriatint žmones, nuo amžių ištautėjusių arba visai kitataučius. Bet dabar Kaunas yra sulietuvintas; paraišai visur lietuviški. Žmonės vaikščiodami gatvėse stengiasi kiek įmanydami lietuvių kalbą vartot. Žydai pasitikę vienas su kitu, pirmiausia sako: "Labas labas". Toliau pradeda kalbėt savotiška kalba.

Einu per miestą ir tēmi jį kaip lėtai atgyja mūsų Tėvynė iš didelio letargo kuriame buvo varginama per daug šimtmečių. Namai labai akimis nepripriasti, traukia amerikiečio atydą. Namų panašumas į kitų Europos šalių. Stovi namas prie gatvės, per vidurį namo eina koridorius, perėjus koridorių randasi didelis kiemas, ant kurio yra kelias namų mažesnių. Priešakiniai namai daugiausia dviejų gyvenimų, muriniai. Ant kiemo mažesni namai, vieno gyvenimo. Viduryje kiemo yra šulinys, kuris parupina vandenį visiems aplinkiniams namams. Yra ir tokių šulinių, prie kurių pritaista motoras ir mašina vandens dudos bus suvestos į visus namus, tas palengvins žmonėms gavimą vandenio; tą laiką galės suvartot kam kitam. Kada-nors

Šis—tas.

Vokietijos kareiviai turi savo organizacijas, ir aciu tam, šiadien jeigu kiltų karė, Vokietija gali statyt po ginklu du milijonu senų kareivių per 48 valandas.

Suvienytos Valstijos nupirko nuo ispanų Florida 1819 metuose.

Garsus Ispanijos rumas Escuriale turi 120 mylių ilgio sienas.

Rekinas, nerdamas vandeni, skiria vilnis po 13 metrų per sekundą.

Imituojamas šlapio kaulas yra dirbamas iš riešučio, vadinamo tagua.

visi tie namai, mediniai arba prasti muriniai, reikės griaut, o ant jų vietos statyt muro namus. Kiemai kurie dabar dar netaip gerai atrodo, ištobulės kaip Berlyne esanti kiemai su gražiais namais ir visokiomis gelėmis ir žalumynais apipuošti. Lėtai namai lipa ant Žaliojo kalno, į kur Kaunas turi labai gražią vietą miestui plėtotis. Šančiai irgi labai graži vieta miestui budavotis, visur mažus namus prašalinus ir ant jų vietos pabudovojant ruimingesnius namus ir išvedus atsakančias gatves.

Krautuvės Kaune atrodo labai užslėptos, nėra atsakančių langų, kad tavorams žmogus eidamas galėtų prisiziūrēt. Ant vakarų ir šventadieniais visi krautuvų langai, tam tikrom durimi uždengti ir štangomis užraktyti. Viskas labiau slepiama negu Amerikoje. Fabrikai tveria augštas tvoras aplinkui, taip greit kaip tik fabriką budavoja. Bažnyčios taip pat apmurytos labai augštu muru, rodosi, kad kokios pily kada buvė. Kartas nuo karto pralenkia greitai automobilius, gatve, ypatingai Laisvės Alėja, kuria eina du keliai, vienas pirmyn, kitas atgal, gana patogiai automobiliams važiuot. Taipgi yra gana smarkiai važiuojančių, ypatingai karininkai. Nulėkus automobiliu pamatai, kaimietį atvažiuojant su drobinėliais; kaip seniai matęs, tai tikrai turi sustot ir pasižiūrēt kaip senoviškas vežimas atrodė. Drobynos gerai padarytos, netaip blogai atrodo ir važiavimas su jomis nėra prastas, nes gerą našą šiaudų pasidėjęs gali atlaikyt kratymą. Tik vienas blogiausias dalykas, tai tas dyvelis atsikišęs pirma arklio tabaluoja, tai šoka nuo arklio ir traukia arkliai galvą, tai vėl muša arkliai į kopū pirmutinę. Labai skaudu žiūrēt kaip kankinasi gyvūlys su dyveliu. Dyseliam tikrai jau reiktų visur išnairinti, kad netasytų gyvūliui už kaklo ir ne daužyt jam kojas. Žmogus sėdi sau vežime nė kiek nepaisėdamas kaip jo gyvūlis kankinasi, važinėja. Lauke jau daug geriau gyvūliui. Bet vertėtų vartot tikrai jienas, kaip Amerikoje vartoja, su tokiu pakinkymu, kad arklys turėtų pajiegt savo užpakaliu prilaikyt vežimą arba norint jį ir pastumt. Dyvelis vienam arkliai yra didelė kankynė, nežiurint kaip geras arklys būtų, jis negali atlaikyt to tasyto ir daužymo į koja.

Žmonės Lietuvoje atrodo sveiki, druti, yra labai gražų vyrų ir merginų. Bet drabužiai labai skirtingi; Lietuvoje jau nematyt tautiškių vienokių drabužių. Vieni nešioja vokiškos mados, kiti rusiškos, šoki ir toki padaro labai margą publiką. Kiekvienas savo plunksnelėmis didžiujosi, kiekvienas matomai, užganėdintas, kad jo parėdas pagal jo norą. Tautiškos drapanos gal buvo galimos, ka-

da žmonės patys namie aus-tus drabužius sau darėsi, bet dabar jau matytis, kad drabužiai jau austi fabrikuose, pasiūti, gatavi pirkti. Namini darbas greitai eina į fabrikus ir daug laiko nepraeis kada Lietuvoje kaip ir kitose šalyse verpimas, audimas, nūeis į fabrikus ir tada žmonės pasipuoš vienkia mada, fabrikos darbu. Dabar dar matoma nemažai ir namų darbo drabužių, todėl publika labai marguoja. Kaip kas sako, jog būtų gražiau, kad merginos nešiotų senoviškai ir palaikytų savo seną madą, nešiodamos galionus ant plaukų, kikius ir taip toliau, bet merginos sako: "Tegul vyrai nešioja senoviškas, kvaduotas sermėgas ir susiriša kelines juostelėmis, tai ir mes nešiosime senoviškai." Tas ir tiesa. Jau senovė Lietuvoje sunku sugrąžint, tik reikia paskubint, kad atsilikusius pirmyn pakalbint ir tegul progresuoja.

Miesto žmonės Kaune, nešioja labai gražius drabužius ir merginos tikrai gražiai pasirėdė.

Lietuviai ir lietuvės dabar perdēm priėmę "poną", "poniū" ir "panelę", visur žodžius priėmė, netik vadinami buržujai, bet ir proletarai, visvien "ponai", "ponios" ir "panelės". Amerikiečini sugrįžus labai įstabu, kad mes, ten už jūrų budami girdėjome kaip mūsų broliai ir seserys prieš ponus kovoja, o parvažiavę išgirstame kaip jie save pakrikštino "ponais", "poniomis" ir "panelėmis". Bet reikia atmint, kad parvažiavai nors ir į savo gimtinę šalį, vienok čia daug dalykų persimainė. Jie matė, kad jie vienas kitą kaip nors turi pagerbt; kad padaryt gyvenimą kiek malonesnį. Niekas jiems neparupino žodžių, kurie užimtų vietą ponas, ponija, ir panelė, todėl jie pasimė tuos ir vartoja visoje Lietuvoje. Reikia prie jų papratimo pasilaikyt, ir pačiam prijungt, nes kitaip išrodysi biskį perru-pus jų draugijoje. Priežodžiai: "Atsiprašau ponas, nenugirdau ką sakote". Atsiprašau panelę, pasakykite ant kur eina šitas kelias". Pabuvus su jais trumpą laiką, visgi turi sutikt su jų pripratimais. Mes amerikiečiai išrodome jiems iš dalies grubijonais.

Vienas amerikietis parvažiavęs, išgirdo kelis vyrus stovinius ir kalbančius lenkiškai; jam puolė į galvą: "Kaš tai gali būt, ar tai čia Lenkija". Tuojaus priėjo kumsčias sugniaužęs teisybės įieškot ir pradėjo lietuviškai į juos grumot ir bartis. Vienas iš tų vyrų atsigrįžo ir sako: "Atsiprašau ponuli, ko jūs norite?" Amerikietis pamastė: "Čia gražiai kalba" ir atbulas nuėjo šalin. Mat, greitai laiku nėra ko išisokt. Tegul kalba sau; gal jų vienas draugas nemokėjo lietuviškai, tai jie jam papasakojo jo kalboje, o gal jis visai ne lenkas, tik mokėjo tą kalbą.

Taip mūsų broliai amerikiečiai gali daug išisokt be reikalo. Reikia prisiziūrēt ir suprast, nesiskubint.

(Bus daugiau)

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

(Tęsa)

UŽGAVIMAS SAULĖS SPINDULIŲ.

Tokių dalykus pagamina perdidelis karštis. Tai yra viena iš pavojingiausių nelaimių.

Priežastis. Kai kada papuolimas į atsimušimo vasaros karštų saulės spindulių vietą, ypač oras drėgnas, kaip nebuk, dirbant viduj; čia karštis tankiai užgauna, ypač per daug nusidribsi.

Per daug sunkus drabužiai esti priežastis saulės užgavimo, taipgi jei skrybėlė ar kepurė neapsaugoja galvą nuo saulės, yra pavojinga.

Gėrimas bent kokių svaiginančių gėrimų prieš įtempimą fiziškų pajėgų prie darbo, esti priežastis saulės užgavimo.

Perspėjimas. Vengt vietos, kur stačiai puola saulės spinduliai vasaros laiku. Geriausia galima darbavietų ventiliacija vasaros laiku ir saugojimas per daug nulist.

Lengvi drabužiai ir kiauuru viršum ant galvos gėpurė. Vengt alkoholio prieš išėjimą ant saulės. Jei kas pajustų pirmutinius simptomus saulės užgavimo, jis privalo greitai prasišalinti nuo darbo ir atsigulti vėsioje vietoje. Taipgi rankas ir krutinę reikia prausti šaltu vandeniu ir šaltą vandenį gerti.

Simptomai. Paprastai pirmkol prasideda atakas, skauda galvą ir slogina. Burna raudona. Akių lėšos įtemptos. Oda labai karšta ir sausa. Nepraktikuojama. Greitai kvėpuoja ir dusauja.

Apsiėjimas. Pamažink temperatūrą. Pašauk daktarą. Pernešk ligonį tuojaus į vėsioje vietoje. Atliuosuk ir nuvilki, jei galima, drabužius. Atvėdink kuną. Dėl šito šaltu vandeniu ar ledu brauk aplink burną, kaklą, krutinę ir pažastes. Esti geriau paguldžius ligonį į šaltą vietą, arba suvyniojus šaltame vandenij sušlapintas palas, kuriuos paskui turi būti sušlapinti, atkartojant jų sušlapinimą. Kaip tas paadryta, reikia be pertrūkio trinti kuną, kad išsukt paviršin kraują.

Kuomet samonė sugryžta, galima ligoniui duoti gert šalto vandens kiek tik jis nori. Atgavusiam samonę galima nuo jo šaltį prašlinti, bet jei oda pradeda labai kaisti, reikia vėl atnaujinti. Paskatinimas nereikalinga.

BUK SVEIKŲ VASARŲ.

"Ką reikia daryti, kad pasilikti sveiku vasarą," sako sveikatos viršininkas, H. S. iš Sv. Valstijų Sveikatos Biuro, "priguli nuo to ką žmogus veikė žiemėje. Kadangi žieminiai darbai yra įvairūs, todėl reikia ir rinktis įvairius vasarinius programas.

"Beveik visi vyrai ir daugumas moterų sunkiai dirba per žiemą ir kuomet vasara ateina, ima vakacijas. Iš kitos pusės, daugelis vyrų ir moterų (ukininkai) sunkiai dirba per visą vasarą, ir jie ima vakacijas, jeigu ima žiemėje, kuomet ukės darbai persitraukia. Moterys sunkiai dirba savo namuose ir joms priguli vakacijos, bet jų tą tiesią niekas nepripažįsta. Daugelis vyrų ir moterų atrodo, jog niekuomet nedirba, ir jie pyktų, jeigu kas nors pasakytų jiems, kad dirba. Jiems ir vakacijos reikalingos, bet mažai iš jų kas ima jas.

"Vakacija reiškia įvairius daiktus įvairioms klisoms. Pav., raštininkas turėtų laike vakacijos atlikti tokdarbą, kuris priverčia vartojimą muskulų, fabriko darbininkas reikalauja pailsio. Mergina, kuri vartoja rašomą mašinėlę, arba pakuoja cigaretes, arba virėja keno nors namuose, turėtų jos vakaciją praleisti ant lauko Pailsus motina ir žmona turėtų pasilsėti palikdama namie savo vyrą ir vaikus, susieiti su kitomis moterimis, gražiai ir ramiai praleisti laiką. Turtingos merginos, kurios pašvenčia laiką linksmybės dievaitė, ir kurioms nusibodo gyvenimas, turėtų praleisti savo vasaras kokių nors maudyklų, kur matytų visai kitoki gyvenimą, arba geriau, reiktų gauti darbą fabrikuose, kur kitos, biednos darbininkės jai parodytų kaip atlikti darbą.

"Paprastas patarimas dėl vakacijų yra miklinimasis šviežiame ore. Ir tas svarbu, nes visiems darbininkams reikalinga šviežio oro. Visi, kurie praleido savo žieminius vakarus prigristuose kambariuose besimo-

kindami, ir t.t., turėtų praleisti vasarą šviežiame ore. Automobilių valdytojai galėtų praleisti savo vakacijas viduje.

"Miklinimasis šviežiame ore yra geros sveikatos svarbiausias reikalavimas. Miklinimasis tik pagerina fizišką sveikatą, ne protšką, bet šiomis dienomis protiška sveikata turi lyginą svarbą su fiziška sveikata.

"Milijonai žmonių, ypatingai moterų, reikalauja permainingų vieton pasilsėjimo.

"Daugelis tą prijaucia. Pailsės pramoninkas, iš kurio laikraščiai krečia juokus, kuomet eina į teatrus pasilsėt, gerai žino permainingus reikalavimus. Bet gaila, kad jie tą permainingą praleidžia viduje, ne ant lauko.

"Raštininkai ir dirbantieji vyrai, ir mergaitės, kurie visi lanko lošimus ant lauko, jau geriau daro. Pirmiausia praleidžia laiką ant šviežio oro, antra, tos įvairios žaismės jiems duoda paraginimą. Kiton pusėn ukininkas, kuris dirba penkiolika valandų ant dienos, nuo pavasario iki rudens, gali gražiai praleisti nors dvi žiemos savaites mieste. Tas pats su jo žmona.

"Yra svarbu gaut naujų idėjų. Žmonės, kurie per daugelį mėnesių vartoja tas pačias idėjas, pasiliks sveikesni ir linksmesni, jeigu išsimokys naujų idėjų laike savo vakacijų, ar tos idėjos geros ar negeros, jiems priduos daugiau linksnumo. Nereikia užmiršt juoktis.

"Butų gerai jeigu kiekvienas žmogus gerai sužinotų jam tinkamiausią vakaciją ateinančiai vasarai. Reikėtų išsirinkti tokią, kuri visai skirtinga nuo jo darbo skiriiasi.

AKIŲ PRIEŽIURA.

Geros akys yra geriausia dovana, bet paprastai neuztektinai domos atkreipiama akių priežiūra.

Ypatingai kudiškių akys turi būti prižiūromos, ir karts nuo karto privaloma teirautis pas gydytoją, nors ir jokio sugedimo nėra, bet, idant būtų tikru, kad pavojaus nėra. Laikiniai beveik visose viešose mokyklose nors du kart per metus kudiškiai yra nuskirto gydytojo peržiūromi.

Nepridera skaityti per daug smulkia spauda, arba skaityti tol, kol akis skauda. Kiek galint išvengt ar kiek galint mažiau skaityti prie tamšos, ar prie menko šviesos kiekio bent žiburio.

Rašant ar skaitant visada turime bandyti, kad šviesa užeitų pro kairį petį, nes iš kitos pusės šviesos užėjus yra pavojingiau.

Mažiausias sugedimas ar skaudėjimas akių turi būti be jokio atidėliojimo tuoj apžiūretas.

Tymais ar šiltine sergant, reikia taipgi gerai akis prižiūrėti ir kreiptis tuojaus prie gydytojaus, nes paprastai po šių dviejų ligų akys nusilpstą.

Visose nelaimėse ar atsitikimuose su akimis reikia kreiptis tuoj akių gydytojaus rodos ir pagalbos; labai neišmintinga tokį svarbų ir pavojingą dalyką pavest kam kitam, nes kartais priežastim buna akių netekimas.

Paprastai sugedimas ar perdirbimas akių atsiliepia daugiau nuolatinu galvos skausmu, ypatingai kudiškiai su silpnomis akimis negali taip pasekmingai mokytis kap pridera.

Kaip greit patėminame kokį nors nesmagumą akių ar pas save ar pas kudiškius, privalome teirautis, be jokio atidėliojimo, pas tinkamą ir pasekmingą gydytoją. Reikalinga surast tinkamą ir pasekmingą gydytoją, nes pas bile kokį kreipianties, kartais nežinantį savo užduoties, prisieina tą apgailėstaut.

VAISTAI IR APSISAUGOJIMAS NUO VUODŲ.

(Parašė L.O.Howard, Ph.D.)

Įžanga.

Nuo to laiko, kuomet sužinota, kad vudai yra netik įkirus, bet ir platina arba perneša drugio, geltonojo drugio, filiariso, ir dangos karščio perus, daugel darbo padėta kaip pavieniu, taip ir bendrai susijungusių žmonių, kad išrast prieš juos vaistą. Daug vaistų ir veikimo plėnų yra išbandyta ir tai kas žemiau yra pasakyta, yra tik sutraukta tų darbų.

(Bus daugiau.)

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

KONGRESO KNYGYNAS.

Suv. Valstijų Tautiškas Knygynas yra Kongreso Knygynas Washingtono. Knygynas įsteigtas 1800 m. kongreso nariams. 1814 m. originališkas rinkinys iš apie 3,000 knygų buvo išnaujintas, kuomet Britų pulkai sudegino kapitulą. Kongresas nupirko Thomo Jefferson'o privatišką knygyną, arba 7,000 knygų kaip pradžia naujo rinkimo. To knygyno katalogas, kurį Jeffersonas pats pagamino, buvo atspaudintas 1915 m.

Knygyno namas pradėtas 1889 m., užbaigtas 1897 m. kainavo \$6,347,000. Architektura seka italų atgimimą, trijų augščių pilko granito su auksuotu viršum. Namas užima tris ir pusę akru žemės ir turi suvirš aštuonis akurus grindų vietas. Laukinės sienos yra didelis tiesiakertis, kuris apsupa kryžių padalina antį vietą į keturias dalis. Kryžiaus persikirtimo vietoj yra aštuonkertis, kur yra didelis skaitymo kambaris. Tris dalys yra skirtos knygoms su eilėmis plieninių lentynų del naujų rinkimų. Kita knygyno vieta pabudavota 1909 m. į pietrytų kiemą. Didelis įėjimo prieangis ir trepai yra iš balto itališko marmoro. Garsių Amerikos artistų piešimai ir skulptūros puošia kōridorius ir alkovas.

Vienų sykiu, įvairūs skaitymo kambāriai gali sutalpyti apie tūkstantį skaitytojų. Didelis skaitymo kambaris turi vietas del dviejų šimtų skaitytojų, ir 60 stalų alkovuose ir galerijose. Jeigu Kongreso narys nori, kad knyga jam būtų pasiūta ir kapitulos namą, orinė didelė nuėša popieros šmotelį į cirkuliarišką stalą skaitymo kambaryje, ir elektrikos operuojamas knygu nešiotuvas perneša knyga, požeminiu tuneliu suvirš ketvirtą dalį mylios, ir perduoda knyga laukiančiam diplomatu į apie tris minutes.

Rinkimas atspaudintų knygų ir pampletų dabar apima suvirš tris milijonus tomų. Nuo 1846 m. "Copyright" (autoriškų tisy) įstatymas reikalauja, kad viena ar daugiau tomų kiekvienos knygos, kurioms autoriškos tiesos suteikiamos, būtų prisiūsta knygynei, tokiu būdu knygynas turi pilniausią rinkimų atspaudintų Sv. Valstijose knygų. Randasi daugiausia bibliografijų, istorijų, politiško ir visuomeniško mokslo knygų, viešų įstatymų, Amerikos vietinės, istorijos knygų, biografijų ir gentkarčių surašymų, knygų apie Amerikos valdžią, federališką, valstijų ir vietinę, iš apie 24,000 knygų kasmet, ir apie 12,000 leidinių apie svetimas valdžias kasmet, ir daugel eilių apie darbus svetimų mokslo draugijų.

Speciališkų knygų rinkinių įeina: "Peter Force" rinkinys, "Americana", 60,000 knygų ir knygelių apie kolonijališką ir revoliucijonišką istoriją, už ką 1867 m., užmokėta \$100,000; Yūdini rinkinys, 80,000 knygų, daugiausia rusų kalboje, ypatingai svarbi Rusijos ir Siberijos istorija; Huitfeldt — Kas, rinkinys Skandinavijos literatūros iš 5,000 knygų; Schiff — Deinard rinkimą "Semitica", 22,000 knygų.

Žemlapių 174,093; muzikos 954,304; atspaudų ir fotografijų, 428,745. Semitišką rinkimas apima apie 22,300 knygų žydų ir artimų kalbų. Daugiausia jų surinko Ethraim Deinard, ir Jacob Schiff padavė knygynei 1912 ir 1914. Kasmet knygygos pridedama prie šito rinkinio, ir dabar rinkinys tų knygų yra vienas iš didžiausių ir svarbiausių. Tos knygos jima žydų mokslą, jų mintis, religiją ir tt. tame rinkinyje randasi daugelis knygų parašytų prieš 1500 m. Knygynas atidarytas, ir kiekvienas skaitytojas suvirš 16 metų gali skaityti knygas be formolio leidimo. Tik senatoriai, kongresmonai, kaikurie valdininkai, teisdariai, ir keli kiti, gali neštis knygas namo.

Knygos skolinama kitiems knygynams, tyrinėtojų vartojimo, bet neskolinama knygų, kurios gali būti paskolintos iš vietinių ar valstijų knygynų. Irneskolinama knygos, kurios tankiai vartojamos Washingtono.

1922 m. 367 knygynai kreipėsi prie Kongreso knygyno knygų paskolinti.

AR GYVPUNAI TURI PROŲĄ?

Toki klausimai jau kelio mis eilėmis aiškinta, bet klausiančių apie tą patį, skaitlius vis nesibaigia. Dabar vėl profesorius Hornaday iš New Yorko zoologiškojo daržo, skelbia, kad tyrinēdamas gyvūnus susekta, kad gyvūnai moka mistylt ir toliaus tyrinēdamas susekė, jog netik žmogus moka galvoti, ir viskas, ką gyvūnai veikia, negalima tai pavadinti viską instinktu. Vienas žvėris tame darže pradėjo laužt grotas savo klėtkos. Prisižiūrėta ką jis toliaus veikis, ir ilgai nelaukus pasiēmė jis lazda, ir įkšęs į tarpą grotų tol kreipė į šalį, kol virbalus susuko. Primityviškas žmogus elgėsi panašiai. Ukininkai yra pastebėję, kad varnos ir tuli kiti paukščiai žino ką reiškia šautuvas ir net atskiria jų kalibrą ir žino kaip toli kuris šautuvas siekia savo švitu. Jeigu žmogus išeina į laukus be šautuvo, varnos nuo jo nesitolina, bet jei su šautuvu, kyla augstin ir lekia toli, kad šuvis jas nepasiektų.

Išsilavinę žiurkių gaudytojai pasakoja, kad žiurkės moka suskaiyt iki trijų. Žiurkės atskiria ir maistą kuris yra užnuodytas ir kuris ne. Kuomet duodasi žiurkēm daugiau užnuodytų porcijų negu tris, tada jos suskaityo tik tris, o likusias ima ēst.

BALTIJOS-AMERIKOS
LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIŲNE LIETUVA
PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ
Vaziuokit visi parankiu ir tiesiu keliu! Lietuviai vaziuojanti į Piliavą aplenkia Lenku juosta (karidoriu) Visa trečia klasi padalinta į kambarius 2-ju, 4-riu, 6-šiu ir 8-nių lovų

S.S. ESTONIA Rugsėjo 5-tą
S.S. LITUANIA Rugsėjo 19-tą

Iš New Yorko ir Bostono į:
HAMBURGĄ \$103.50 — PILLIAVĄ \$106.50 —
Liepoją ir Klaipėdą \$107.—
Iš Bostono į New Yorką per Falls River Liniją
Kreipkitės prie vietinio agento.

SUGRAŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRAŽINK ATGAL DRAUGISKUMĄ, MEILĘ, DAINAS.

MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PABĖJO.

Išigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jus namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Mūsų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti išgyti Grafo-rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresu nolą arba Lietuviškų rekordų, ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

JONAS CIVINSKAS

perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.
Telephone Park 4156.

LAIKAS PRISIRUOST ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampeļu audeklo dėl žieminių overkočių ir siutu. Ateikite pasirinkti jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Pirmas Lietuviškas Graborius

patarnauja prie laidojimo Lietuviams taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpy išmokėta \$247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynė" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—\$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—\$6.00, 9.00 IR 12.00
I SAVAITE.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

"AMERIKOS LIETUVIO" SPAUSTUVEJE Atlieka Visokius Spaudos Darbus !!!

Višta, kuomet vadžiojasi bet jei vadžiojasi mažą bu-pulką vaikų, jeigu paimsime reļį, greitai patėmija ir vie-2 ar 3 vištukus jį nepažis, nam prasišalinus.

KAS BUVO ŽMOGAUS PRATEVIAIS?

(Pašneka iš istorijos, antropologijos ir gamtos mokslų)

Ar Adomas su Jieva?
Ar beždionžmogis?
Ar milžinžmogis?

Šiadieninis žmogus ant žemės yra augščiausiai pakilęs, augščiausiai išsivystęs taip kultūriškai kaip ir fiziškai, tarpe visų gyvūnų ant žemės. Kuomet šiadien pasižiūri į gamtą ir žmogaus galingumą prie išnaudojimo gamtos jėgų, mums atrodo, kad žmogus yra gamtos tėvu. Taip išrodo mums protaujant; mes rodosi faktiškai pažįstame gamtos istoriją, kas buvo žmogaus prateviu. Bet einant prie dalyko ir berišant klausimą, žmogus susipainioja taip painiai, kad vieton ko nors sužinot, pasirodo visai mažai ką žinančių, ir vieton, kad but gamtos tėvu, liekasi nykštuku, arba kudikiu prieš žinojimą.

Iš kur mes paeiname? Ar iš Adomo ir Jievos, beždionžmogio, ar milžinžmogio? Šventas raštas arba biblija, šiame klausime duoda atsakymą ir paaiškinimą, kad esame Adomo ir Jievos vaikai arba ainiai. Mat sulyg šventraščio arba biblijos mokslo paaiškinimo, išėina, kad "anksčiau keturių tukstančių metų prieš Kristų, nebuvo dangaus nė žemės, nė jokios gyvybės ant žemės; viskas tada buvo didelėje betvarkėje, tamsuose, pav. miglose ir viskas klaidžiojo neišmieruotose tuštibėse". Tuomet iš tos visos betvarkės Dievas sutvėrė žemę, dangų, ir pirmuosius žmones—Adomą su Jieva.

Taigi, sulyg šventraščio išvedimo, iš Adomo ir Jievos prasidėjo žmoniškoji giminė. Trumpai sakant, sulyg šventraščio mokslo, mūsų žemė, tas gamtos trupinis, šešių tukstančių bilijonų tonų sunkumo, su 196,940,000 milijonų ke turkampų mylių apvalumu, tapo užvaisinta žmoniškąja gimine, Adomą ir Jievos ir tai tik nuo keturių tukstančių metų Kristui dar negimus.

Tokiam biblijos arba šventraščio mokslui seniau net ir mokslininkai tikėjo, kol istorija, archeologija, antropologija ir gamtos mokslas surado įvairnius ar tvirtesnius faktus kaslink žmogaus atsiradimo ir žemės sutvėrimo. Šiadien jau šventraščio mokslininkams yra tik paradoksas, keista nuomonė, tik maižio paskirta alegorija arba savotiškas išvaizdinimas. Šiadien mokslininkai pasinaudodami iš mokslo archeologijos, kuris užsiima tyrinėjimais, atrasta po žeme žmogaus darbo ar kultūros liekana, seniai išnykusios babilonų tautos, asirų, indų ir egiptijonų. Sako, kad minėtos tautos gyveno ant žemės 8—9 tukstančiais metų prieš Kristaus gimimą.

Išnykusiu tautų liekanos, butent babilonų piramidų, asirų obeliskų žinyčios, indų šventynės ir egiptijonų paminklai ir visoki heligrafiski užrašai ant tų liekanų, tiesiok išverčia visą gamtos ar gyvybės ir žmogaus susitvėrimo metlaiki.

Iš babilonų istorijos ir archeologijos liekanų ar piramidų, randama, kad Babilonijoje žmonės gyveno dar anksčiau, butent 5000 metų prieš Kristaus gimimą, ir statė dideles piramidas. Babilonų istorija aiškiai parodo, kad tautos kultūriško gyvenimo vaisius statybos ar architektūros moksle, dalioje ir civilizacijoje dar prieš Adomą ir Jievos sutvėrimą, anksčiau dviejų tukstančių metų dar prieš pasaulio sutvėrimą ką babilonai veikė ir kokius žingsnius ar pėdas paliko iš savo senovės kultūriškojo gyvenimo.

Sulyg britaniškos enciklopedijos, Babilonijos piramidų statymas prasidėjo 4700 metų prieš Kristų. Apie babilonų senovės istoriją galima priskaityt "New International enciklopedijoje". Ten pilnai paaiškinta, kad Babilonijos karaliai — Opis dinastijos prasidėjo 4500 m. prieš Kristų. Pirmuoju karalium tos dinastijos buvo Unzi, kuris soste atsidėjo 4500 metuose prieš Kristų. Aišku, kad prieš Unzi Babilonijoje viešpatavo dar keli kiti karaliai. Babilonija senheriškoj kalboj reiškia "Dievo vartai". Sulyg krikščionių ir pagonų pranašų, Babilonijoje gyveno "pirmasis žmogus rojuje" ir ten buvo ir dar esąs griuvėsiuose tasai "kalbų sumaišymo bokštas". Tyrinėjant priešistoriskąjį babilonų metlaiki, ypatingai kaip liudija babilonų istorija, archeologija ir antropologija, aišku, kad Babilonijoje žmonės gyve-

no 7—8 tukstančių metų prieš Kristaus gimimą. Senovės babilonai buvo turko-mongoliškos veislės. Tas liudija, kad Babilonija nėra buvus rojum pirmojo žmogaus vieta, nežiurint to, kad ir žydiškai ji vadinasi "Dievo vartais".

Babilonai buvo kaimynais asirų. Asirai buvo maldingi žmonės, tad jie statė dideles šventynes. Tas žinyčias arba šventynes, vadinamas obeliskomis, archeologija taipgi daug mini ir suteikia apie jas liudijančių faktų kaslink asirų dievų senumo, kaip žmonės juos toleravo ir garbino nuo 5—6 tukstančių metų prieš Kristų. Tad jeigu Babilonijoje ir Sirijoje žmonės gyveno dar prieš Adomą ir Jievos sutvėrimą, tai gal ten ir buvo vieta pirmųjų žmonių. Gal Egipte yra pirmojo žmogaus vieta?

Istorija liudija, kad senoji Egipto viešpatystė prasidėjo nuo 5702 m. prieš Kristų, o pasibaigė 3762 m. prieš Kristų. Pirmuoju karalium pirmosios dinastijos buvęs tulas Mena arba Menes, kuris, kaip mytai pasakoja, įkūrė savo sostynę Memphise ir įsteigė pirmąją karalių eilę. Jo įpėdiniu buvo jo sunus Athotis, kuris parašė anatomiską veikalą ir pastatė Memphiso didnamį. Sulyg archeologijos, Egipto didnamiai kaip Memphis ir Kahoma, irgi statyti dar prieš bibliškojo Adomo sutvėrimą.

Dabar aišku, kad ir Egipte susitvėrė ir gyveno žmonės prieš Adomą ir Jieva, ir statė dievam paminklus, kurie šiadien parodo Egipto praeitį. Ką mes čia paminėjome, tą viską liudija istorija ir archeologija, kurios praeitis babilonų, asirų ir egiptijonų, kurie gyveno ant žemės jau labai seniai.

Mokslas antropologijos sako, kad žmogysta ant žemės atsirado ne iš vieno žmogaus ar vienos poros ir ne iš vienos vietos prasiplatino po visą pasaulį. Sulyg šio mokslo patyrimo, kiekviena atskira veislė arba tauta turėjo savotiško besivystymo kroniką. Kiekvieno atskiro kontenento nelygus gamtos apsiėriškimas pridavė nelygią galę žmogaus besivystimui. Užtaigi dauguma ir supranta, kad žmogystos veislė turėjo kiekviena savo atskirą laikotarpį. Sulyg antropologijos ir hinų mytologijos, hiniška žmogysta gyvuoja 10—15 tukstančių metų seniau prieš Kristų. Sulyg senovės stabmeldžių grekų mytologijos ir jų dienų apreiškimo, grekų tauta atsirado 5598 m. prieš Kristų. Pasaulio antropologai ir mytologai taip pat tvirtina, kad turko-mongolai gyvuoja nuo 7—8 tukstančių metų prieš Kristų. Sulyg indų mokslininko Getil, indų tautos praeitis siekia 6194 metus prieš Kristų. Garsusis Des Vignola, garsus istorikas ir bibliologas, arba pasaulio sutvėrimo žinovas, kuris surinko net 200 nevienodų laikotarpių nuo pasaulio sutvėrimo, surado buk pasaulis susitvėrė ir žmogus ant jo atsirado anksčiausia 6984 m. prieš Kristų.

Originališka pasaulio istoriška gadynė prasideda nuo šešių tukstančių metų prieš Kristų. Priešistoriška gadynė skaitosi nuo 3—7 iki šešių tukstančių metų prieš Kristų. 3—7 tukstantis vadinasi priešistoriška galynė todėl, kad istorija neturi jų žmonių gyvenimo pėdsakio, nežiurint kad ir pažįstata, ar turi liekanas iš tų laikų žmonių gyvenimo. Dabar jau suprantame, kad istoriškas žmogus ant žemės gyvena nuo 8—9 tukstančių metų prieš Kristaus gimimą.

Sulyg bibliogijos, bibliškasis žmogus buvo Dievo sutvertas 4004 metuose prieš Kristaus gimimą. Taip skelbia biblija arba šventraštis, sulyg arcivyskupo Miserio nustatymo. Tokiam šventraščio vertimui iš lotyniškos kalbos tiki žydai, katalikai, protestonai, liuteriai ir kiti. Pas kitas tautas, išpažintančias kitokias tikybas šventraštis yra išverstas kitaip ir kitaip nustatoma pasaulio ir žmogaus metlaikis. Šventraštis pagal samaritonisko vertimo, sulyg pranašo Ragimanto, bibliškasis žmogus, arba Adomas ir Jieva tapo Dievo sutvertais 6984 metuose prieš Kristų. Sulyg Klemento iš Aleksandrijos šventraštis išverstas taip, kad rodo žmogų Dievas sutvėręs 5624 m. prieš Kristų. Greikai taipgi turi šventraščio vertimą, kuris nesutinka su kitais vertimais, nes pas juos bibliškasis žmogus, Adomas su Jieva Dievo tapo sutvertais 5508 m. prieš Kristų.

Taigi dabar matome, kaip nevienodai bibliogai nustatė žmogaus atsiradimo kroniką. Kol kas, žmogaus atsiradimo ant žemės nėra aiški kronika. Istoriski pėdsakai ir archeologiški suradimai liudija Širija ar Afrika (Babilonijoje ar Egipte) yra žmogaus atsiradimo lopšys. Mat primityviška (Bus daugiau)

KUR SUV. VALS. LAIKO SAVO BRANGIUS DOKUMENTUS.

Kaikurių senų tautų svarbūs raštai palikti dabartinėms gentkartėms todėl, kad imušt ant akmenų ar ant marmuro. Bet šis amžius yra popierinis amžius ir Suv. Valstijų brangiausi istoriški rekordai, parašyti ant popieros, ką ugnis arba drėgnumas lengvai gali sunaikinti.

Kuomet konstitucija yra svarbiausias dokumentas, kurį Suv. Valstijos turi, Nepriklausomybės Deklaracija užima pirmą vietą tarp mūsų iddžiausių valstybių dokumentų laikų, ir galima sakyti, Suv. žmonių širdyse. Originalas, kuris buvo perskaitytas beveik visame pasaulyje, ir kurio pavaldas pagelbėjo perkeisti monarkijas į republikas, yra valstybės departamento priežiuroje ir laikomas plieninėje vietoje, valstybės, karės ir laivyno namei vakarus nuo Baltųjų namų. Konstitucijos originalas irgi užrakytas toje pačioje vietoje.

Washingtono atsisveikinimo kalba gali but skaitoma kaip vienas iš svarbiausių dokumentų, kurį republikos nepriklausomybė davė per 145 metus. Federališka valdžia neturi to dokumento, bet yra laikomas New Yorko viešame knygyne, ant 42 ir 5 gatvės. Po to dokumento seka prezidento Monroe perstatymas kongresui, kuris pavadinta doktrina. Originalas randasi senate, sostapilio name, Washingtone. Lincoln Gettysburge prakalba, jo ranka parašyta randasi kongreso knygyne Washingtone. Ta prakalba šiomis dienomis skaitoma kaip viena iš pasaulio iddžiausių kalbų, bet kuomet buvo perskaityta pirmą sykį, mažai į ją kreipta atydos. Kalba atspaudinta ir civiliškos karės laiku ir vėliau laikraščiai taip plačiai ją naudojo, kad nors originalas butų pamestas, jo turinys vis pasilikis. Mokslas irgi užlaikys garsius rekordus, nes kopijos nufotografuotos ir net mokyklų vaikams šiadien taip apspazinę su konstitucija ar nepriklausomybės deklaracija kaip ir tie keli, kurie matė tuos originalus.

Lincolno Paliuosavimo Proklamacija randasi valstybės departamento knygyne Washingtone, ir ten randasi beveik visos Suv. Valstijų sutartys, nuo 1778 m. su francuzais, 1783 m. kuri užbaigė revoliuciją, iki šių dienų. Tarp tų gal iddžiausias yra tos, kurios pridavė šiai šaliai daugiau žemės. Randasi 1803 m. sutaris Francuzija, ir yra didžiausias istorijos nejudinamo turto permainymas—tai yra nupirkimas Louisianos. Randasi sutartis su Ispanija, kuri davė Floridą naujai republikai, ir neužbaigta sutartis su nepriklausoma Tekso republika, kas yra vienintelis atsitikimas kur atskira tauta susijungė su Suv. Valstijomis. Netoli jų valstijos departamente yra sutartys su Meksika, kurios duoda Suv. Valstijoms Kaliforniją ir kitą teritoriją ir vakarus nuo Teksaso ir į pietus nuo Oregon; sutartis su didžiąja Britanija duoda

Suv. Valstijoms Oregon; sutartis su Rusija, sulyg kuriuos Suv. Valstijos nupirko antrą didžiausį pirkinį teritorijos, tai yra Alaskos; ir sutartys, kurios privedė Hawaii, Philipinus, Porto Rico, Guam ir Virgin Salas po Suvienytų Valstijų valiaiva.

KIBIRKSTELIS.

Seimo gadynė jau kiek ataušo ir dabar nežinia koks seimas pirmiausia įvyks, ar Sandaros, ar Račkausko "liberalų partijos".—Iks.

Tai sakote, kad Račkauskas netrukęs keliaus į Londoną prie darbo Lietuvos atstovybėje? Nu tai tegul tuojau ir važiuoja, nes kokios dar gali Liberalų partijos prezidentu liktis.—Iks.

Jau tas Worcesteris tikrai pagarsės pasaulyje su savo daktarais ir "daktarais". Neseniai ten vienas nuėjo į kalėjimą metams laiko, dabar kitas provojasi už šeimynų ardydymą.—KKK.

Aną vakarą eidamas gamtave sutikau pažįstamą ir paklausiau kur skubinasi. Ugi į bažnyčią—greitai atrėžė. Sako, šiadien žolinė tai ir pašventint kai kas reikia, ir parodė po skvernu kopustą bevelkąs į bažnyčią.—Zurbulas.

„KUDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KUDIKIŲ SVEIKATOS.

Šis skyrius yra labiausiai išvystęs ir geriausias visame pasaulyje. Jis padeda motinoms ir vaikams išvengti daugelio ligų ir sveikatos problemų. Skyrius yra aprūpinamas visais reikalingais prietaisais ir vaistais. Jis taip pat padeda motinoms ir vaikams išvengti daugelio ligų ir sveikatos problemų.

Perpenėjimas karščiuose pavojingas

Kudikio gyvenime sukietėjimas viduriuku yra pavojaus ženklas. Motinos ekstrinė rupestis ir tinkama priežiūra perves kudikį laimingai per šį pavojingą laikotarpį. Tinkamas penėjimas, regis kudiki išlaikyti sveiką labiau negu bilti kitas veiksias. Jei kudikis buvo tam laikui žindomas, o paskui pastatytas prie bonkutes, tai išmintinga, iki neprispa prie naujo peno, vartoti skytėsnį negu yra jo amžiui rekomenduota. Po to galima stiprinti kiekį kas kelios dienos iki atitiks jo amžiui. Jei kudikis rodo kurį ženklą iškrypusio virškinimo, tai išmintinga grįžti prie skytėsnio valgio iki iškrypimas atsisaiso. Jei kudikis patenkintas, nevemia, auga nuo keturių iki šešių uncijų kas diena, normaliai viduriukus liuosuoja, tai galima užsitikinti, kad maistas atatinka ir kokybe ir kiekybe. Mažai kudikių yra alkanuojančių. Didžiama motinų padaro greičiau rimtą klaidą duodamos kudikiui daugiau negu jo viduriukai sutavaloja. Jei kudikis verkia kiek tuoj atėmus bonką ir pirm davimo kitos, tai galima bent kiek pastiprinti mišinį. Bet pastiprinimą reikia daryt laipsniškai: kasdieną po truputį. Ypatingai vengkite perpenėjimo pavojų. Jei kudikiai neramiai miega, maista išvemia, turi perliuosius viduriukus ir skausmus, tai paprastai jam maisto perdaug duodama, arba perdažni, arba per stipriai. Jei kudikis žindomas tai pirmu žingsniu reikią pailgint penėjimo tarpas. Jei ant bonkutes, tai reikia sumažint maista ant pusės ir laukt iki iškrypimas suslugsta. Jei tas negelbsti, tuoj eik pasitart su gydytoju. Nežiūrint pažangos medicinoje ir apšvietoje, šeši milijonai mūsų mokyklų vaikų yra nedapenėti. Labiausiai kaltos yra motinos, nes jos nematoma pavojaus ženklų. Nedapenėjimas yra glaus greičias dalykas. Jis pradeda savo mirtinį darbą netikant nepadėbint. Blogiausias dalykas tai, kad jis užpuola visus. Nedapenėjimas vaikas lengvai pakliupa ligoms. Pavyzdiu, džiava bujoja tarpe tokių. Taip vadinamų vaikų ligų nebūtu sunku išnaikint, jei prašaint visus nedapenėjimus. Kiekviena motina turėtų apsaugot savo kudikį. Jai jos reikia labo ir labo kitų vaikų. Nedapenėjimas yra tiesioginė pasėkės negero maisto. Priedant Borden's Eagle Plena prie vaiko valgio motina gali buti tikra, kad teikia apsaugos, kuri juos apsaugos.

Škaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk atėčiai.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikatą.

Kaipo balai atatinamas ir kartus tonikas — imk

Severa's Balzol

(pirmiaus Gyvasties Balzamas).

Rekomenduojamas virškinimui, iprastai užkietėjimui ir nupuolusiai kuno padėčiai.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Antanas J. Milleris, Lietuvis Advokatas, 406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

APTEIKA

Vienintelė Lietuvis Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduoliu nuo visokių ligų. Norėdami sučdyt pinigų ir sveikata, visados kreipkitės į mūsų aptieką; kuriems nėra galima per tolunga ateit, tai rašykite, o mes prisijisime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. Budrevičius, Previzorius, 93 Millbury St., Worcester, Mass.

J. L. Pašakarnis Lietuvis optometristas ir akinių pritaikintojas. 377A BROADWAY, So. Boston, Mass.

Prityres Lietuvis Fotografistas **Jonas Černius**, 8 Vernon st., Worcester, Mass.

Trankiu paveikslius pavienių, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveikslius. Specialistas piešime didelių paveikslių. Užlaikau visokių paveikslių rėmus. Tel. Park 2148—W.

Suite 71. Tel. Park 7636.

Dr. Ruth F. Bernot, Lietuvė Dentistė. Central Exchange Bldg. 311 Main St., Worcester, Mass.

DR. TESSMER, Dentistas. 306 Main St., Worcester, Mass. virš Iver Johnson krautuvis.

OFISO VALANDOS: nuo 9 iki 6, o ketvargais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai. Tel. Park 3310

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tančiai mane, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris išliko po seimo nuo gero viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsin Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSIN SELTZER

yra vienintėlis gyduolis, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumą, ir numalšina vėmima laike netumo. Neturi jokius vaistų kenksmingų širdiai. Galite gauti bile aptiekos.

Pepsin Seltzer Co.

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą. Šuvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilganciais.

Kaina 65c, aptieško, arba priaiškite 75c. tiesiai iš laboratorija.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

KILA IŠGYDOMA.

Su Stuardo Plapao Paduškaitė, Jus galite mest šalin visus diržas, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilas. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenusenka ir tuo budu gerėsite negu diržas. Jokių diržų ar sprendžimų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsite. Gauta auksu medalium. Mes prisigime, ką sakome, atsiųsime jums išmėginimui visai DYKAL.

Plapao Laboratories, 3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

ATYDA VIETINIAMS

NAUJA VIETA visokių darbų. Atlieku medinius, bėklinius, slaitinius darbus, taisau lovius, paipus, dedu konduktorius, dengiu stogus slaito, medžio ir popieros, taisau šingelius, dedu naujus, ir atlieku dailiades darbus. Darbą atlieku gvarantuotai. Kreipkitės pas mane.

J. MEDZIUKEVICIUS, 348 Millbury St., Worcester, Mass. (35)

STEBETINOS GYDUOLIS!

Žaibo greitumu prasiplatino žinios po kitas šalis apie išradimą geriausiu gyduoliu nuo reumatizmo, SKROM. Mes jas siunčiame į Anglija, Grekija, ir k. ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsakyms. Vien a bonka kainuoja \$1.35, dvi bonkos \$2.50, šešios — \$7.50.

Paveikslias išradėjo, —F. Lipnevicius.

Galima gaut pas mus, "Amerikos Lietuvis" office, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKA, 316 Main Street

Turtas — \$22,500,000. Idėjimai eina ant intereso pirmą bizonio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet. Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.

Subatos vakarais vien tik dėl pinigų idėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

PRANAS LEVERIS, Dailydė-stalorius. Užfime kontraktus ant budavojimo ir talymo namų. Taip gi talso ir dailina namus ir padaro tvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailiades, malonėkite kreiptis pas mane, po numerio—

15 Millbury Street, Tel. Park 8177, Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

A.L.P.S. 16 kp. piknikas. Rugsjučio 19 dieną Tatnuck ant ukės, įvyko A.L.T.S. 16 kp. piknikas.

Traukė virvę Dzukai su Kalakutais, na ir Dzukai laimėjo, Kalakutus nutraukė.

Iš Dzukų traukikais buvo: P. Glazauskas, J. Baniškevičius, A. Baranauskas, I. Bernatavičius, J. Stanulevičius.

Taipgi buvo lenktynės; bėgo J. Vitas, D. Mažeika, P. Bernatavičius, V. Smalakis, J. Gerulis.

Vagys veikia vis labiau. Vagilių darbai kaskart vis labiau platinasi. Ikišiol jie veikė tik turtingesniųjų apgyventose vietose, dabar jau pasiekia ir kitur.

Pardavė teatrus. "New Park" ir "Family" teatruikai, kurie ikišiol buvo nuosavybe Olympia kompanijos, perėjo į kitas rankas.

Grumoją kompanijai. Strai kaves telefonų operatorės, kurias nepriimama dabar prie darbo, užgyrė 36 rezoliucijas, kuriomis bus šauktasi į valstijos legislaturą.

Panaikina fabriką. R. H. Long Co. panaikina savo fabriką, kurio dalį paima Long Motor kompanija.

Spiria majorą. Naujos Anglijos valstijos verčia trustą nupiginti gazaliną. Patariama miestams įsita-

synt gazalino pardavyklas ir pardavinēt po 15 centų galioną. Worcesterio majoras Sullivan gauna daugybę laišku, spiriančių jį tokią pardavyklą įrengt.

Žada gausias aukas. Airioj kluvus nelaisvėn garsiam airių vadui Valera, Worcesterio airiai šaukia visus savo viengencius sudēt tuojuas \$20,000 jo išpirkimui.

Vakarienē su programu ir šokiais. Rengia A.L.D.L. Drjos kp., įvyks 25 d. Rugsjučio, Olympijos parke, 7:30 vakare.

Užsimušē kunigas. Kunigas W. Mc.Graill, kamendorius iš šv. Augustino parapijos So. Bostone, važiuodamas iš Cambridge Canton-Sharon keliu Worcesterio link, durē savo automobilium ir telefono stulpą ir nuo susitrenkimo pats ant vietos užsimušē.

Mažaj priima darban. Po straiško pralaimėjimui telefonų operatorių, iš 400 skaitliaus tik 55 tapo priimtos atgal prie darbo, arba tik tiek, kiek buvo liuosų vietų.

Maino savo vardą. Juozas Alekna iš Milfordo, gimęs Lietuvoj 1888 m. teismui įdavė prašymą leist jam pakeist savo vardą į Mikas Juozas Alekna.

Išdegē krautuvē. Pusėje praejusios savaitės išdegē American Dry Goods krautuvē, kurios yra vedēju Juozas Baltromaitis.

T.M.D. 50 kuopos susirinkimas įvyks Rugs. 22 dieną, 3 val. vakare, 12 1/2 Millbury St. Ateikite visi, nes bus dalinamos knygos.

Išvažiavo vakacijon. Dr. Biruta Bernotaitė išvažiavo porai savičių vakacijon. Sugrįš ji namon po Labor day šventei.

CAPITOL PHOTO STUDIO. Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jūsų draugams ir gentims. Valdyba.

Maurice F. Reidy

REAL ESTATE & INSURANCE

527 State Mutual Bldg. Park 37. Worcester, Mass.

Mes pašventēm daug laiko sutaisyme ir prirengime didelį šmotą žemės ant pardavimo Vernon Hill apelinkeje, ir mes jaučiamės, kad galime pasiūlyt mūsų pirkėjams toje dalyje pasirinkimą namų, iš kurių tikrai ras tą, kurį jieško.

Mūsų patarnavimas NIĖKO nekainuoja. Mūsų laikas, mūsų sąrašai, ir mūsų automobiliai yra suteikiami Jums, jei manot pirkt. Žemiau paduodame surašą kelių namų pardavimui, bet jei jie neįtiks Jums, atėikit į mūsų raštinę ir mes suteiksim kogeriausį patarnavimą.

VERNON ST., arti Winthrop:—3 šeimynų namas, 6—4 kambariai, garo šiluma, ant pirmo. Didelis šmotas žemės. Kaina \$12,500.

WASHINGTON STR.—2 3 šeimynų namu, krautuvė, 2 garadžių, randų išviso \$1464 į metus. Kaina \$11,700.

DORCHESTER STR.—3 šeimynų namas, 6—7—5 kambariai, šiluma ant pirmo, elektros šviesos, gegas. Geras pirkinyus už \$9200.

MILLBURY ST.—3 šeimynų namas, 4—4—4 kambariai. Už labai žemą kainą—\$4500, įmokēt \$500.

RICHLAND ST.—3 šeimynų namas, po 3 kambarius, 10 kambarių katėdžius, naujai ištaisytas, garo šiluma, kieto medžio grindis, ir tt. nepraleiskite neapsvarstę. Kaina \$15000.

EUCLID AVE. arti Vernon St.—3 šeimynų namas, po 6 kambarius, kieto medžio grindis, elektra, gegas, skalbyklos, šiluma ant pirmo. Gera-me padėjime iš lauko ir vidaus.

EUCLID AVE. arti Sterling St., 3 šeimynų namas, 6—5—5 kambariai, naujausiai ištaisytas. Tikras namas, ir geras pirkinyus.

ARTI HOUGHTON ST., 3 šeimynų namas, po 6 kambarius, furnace šiluma ant pirmo, skalbyklos, gegas, elektra. Randų po \$35—\$35—\$30. Kaina \$11,000.

STERLING STR. arti Harlem, 3 šeimynų namas po 5 kambarius. Naujas, \$12500.

HARLEM ST.—3 šeimynų namas, po 5 kambarius, 3 miegamieji, priešakinis kambaris, ir virtuvė. Yra puikiam stovyj. Kaina \$11,000.

ENDICOTT ST.—3 šeimynų namas, po 5 kambarius, kieto medžio grindis, elektra, gegas, šiltas vanduo. Pastatyta 6 metai atgal. Tik \$9500.

PERRY AVE.—3 šeimynų namas, šiluma ant pirmo, garadžius, gerame stovyje, Kaina \$8100.

PROVIDENCE STR. 3—3 šeimynų 6—5—5 kambarių namas. Naujai įtaisytas. Kaina \$12500.

AR KELIAUSI Į LIETUVĄ ŠI RUDENI?

Jeigu žadi keliaut į Lietuvą, pirk laivakortę mūsų agenturoje. Mes pagelbėsime visuose jūsų reikaluose kuonogeriausiai. Išleisime ant geriausio laivo, kelionė jums bus kaip maloni vakacija, nes mes jums prižiūrėsime ir visas rodas suteiksime kuongeriausiai.

JEI SIŪSITE KAM LAIVAKORTĘ, SIŪSKIT PER MUSŲ AGENTURĄ

Niekas geriau nepasirūpins jūsų pasaziėrais, atkeliaujančiais iš Lietuvos, kaip mes. Mūsų atstovas Kaune kaip geriau darbuojasi, kad pasaziėrams patarnaut, gavime pasportų ir vizų. Dabar tik su geru prižiūrėjimu iš Lietuvos galima atvažiuot. Todėl nepamirškite siūsdami laivakortes kreiptis pas mus.

PINIGŲ SIUNTIMAS

Jumis visada geriausiai apsimokės, jeigu siūsite per mūsų agenturą, mes siunčiame saugiai ir pinigų kursas beedamas kelionėje nenu-puls, nes siunčiame doleriais.

DAROM VISOKIUS DOKUMENTUS

Jeigu nori pavest savo žemę Lietuvoje arba savo dalį kam kitam, kad prižiūrēt arba išnu-muotų, kreipkis pas mus, mes padarysime reika-lingus dokumentus. Jeigu turi žemės Lietuvoje, ir nežadi grįšt, nelaikyk be jokios priežiūros, parduok! Mes surasime jums pirkiką, nes Lietuvoje yra daug žmonių žemės reikalaujančių. Kreipkitės pas mus.

M. PALTANAVIČIA, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

EXPRESINIS PATARNAVIMAS

I BREMEN. Reguliariski išplaukimai Sere-domis ir Subato-mis. Dideli, greitai laivai. Geriausi maistas. Pa-vienios kajutos su 2 ir 4 lovoms. Kellaukit ramiai ir linksmai ant Suvien. Valstijų Valdžios Laivų!!

S.S. President Arthur—Rugs 25—Spalio 2. S.S. George Washington—Rugs. 1—Spalio 6. S.S. Leviathan—Rugs. 8—Rugs. 29. S.S. America—Rugs. 11—Spal. 13. S.S. President Roosevelt—Rugs. 15—Spalio 23. S.S. President Fillmore—Rugs. 18. S.S. President Harding—Rugs. 22—Spalio 27.

Rašykite dėl informacijų apie išplaukimus, kainas ir tt.

United States Lines, 75 State St. Boston, Mass. Vietiniai agentai visuose miestuose Managing operators for U. S. SHIPPING BOARD

PARSIDUODA.

NAMAS 18 ruimų, visi įtaisymai, arti Burncoat st. Kaina \$8500. NAMAS 15 ruimų, visi įtaisymai, arti Southbridge st. Kaina \$7500. NAMAS 2 šeimynų, elektra ir gegas, akras žemės, pačiam miestely Leicester. Kaina \$4200.

FARMA 40 akru žemės, naujas 8 ruimų namas su elektra, miesto vanduo, prie pat strykario, arti fabriku prie ežero. \$4500. FARMA 34 akru žemės, 7 karvės, arklys, pluoštus vištų, visokios daržovės ir vežimai bei padargai. Kaina \$3900.

ŠTORAS dėl randos prie kertės dvieju gatvių. Kas norie gerio biznio pasidaryt, pasiskubinkite paranda-vot kol yra progą. Su visokiais reikalais kreipkitės paš mane.

JONAS BUROKAS, Notarijušas ir Agentas, 25 Millbury St., Worcester, Mass.

PAJESKOJIMAI:

PAJESKAU Veronikos Didžbolienės Dvaranauckaitės iš Jokubonij kaimo, Paežerėlių valsčiaus, Sakij apskricio, buvo atvažiaus į Philadel-phią apie 18 metų tam atgal, dabar nežinome kur ji gyvena. Todėl meldžiam jės paticos arba pažįstamų apie ją pranešt.

Ona Tauperienė, 3 Clapp St., Worcester, Mass.

PAJESKAU savo brolio Mykolo Eskevičiaus, paeina iš Paulių kaimo, Varėnos valsčiaus, Trakų apskricio. Pirmiau gyveno Tautone ir Montel-lo, per pereitus 16 metų. Dabar nežinau kur jis gyvena, turiu svarbų reikalą, todėl meldžiu jo paties ar pažįstamų apie jį pranešt.

Pranė Kapkienė-Eskevičiūtė, 2 Burton Court, Worcester, Mass. (34—36)

PAJESKAU merginos apšvedimui. Turiu 32 metus, gerai mokintas. Ne-jieskau turty, tik geros merginos.

AUGUST, BOX 4093, W. Philadelphia Sta., Pa. (34—35)

ANT RANDOS.

ANT RANDOS KRAUTUVĖ—geroje vietoje, tinkama dėl valgomų daiktų, randa nebrangi, vieta lietuviais apgyventa. Krautuvė randasi 47 Mendon st.

M. PAULIUKONIS, 47 Menden St., Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS

GERIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBA. Turėdamas išsiteninį žodyną, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmokti kalbą, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas M. PALTANAVIČIA 15 Millbury St., Worcester, Mass.

IRANKIAI

VISOKIEMS DARBAMS! SADICK PAINT & HARDWARE CO., 66 MILLBURY STREET. Worcester, Mass.

Anthony Oswald Shallna, Lietuvis advokatas, 366 BROADWAY, ROOM 2, Telephone, So. Boston 8523 SO. BOSTON, MASS.

LIETUVA!

Pirkite laivakortes giminėms Lietuvoje.

WHITE STAR LINE N.Y.—Cherbourg—Southampton: Homeric—rugs. 25; rugs. 15; spal. 6. Majestic—rugs 1—22; spal. 13 (Pasaulio didžiausias laivas) Olympic—rugs. 8—29; spalio 20. Greiti susisiekimai su Baltijos portais.

AMERICAN LINE N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Hamburg

Kronland rugsjučio 30. Manchuria rugs. 6. Finland rugs. 13. Mongolia rugs. 20. Minnekahda rugs. 27. Perkeliam kitais laivais į Baltijos uostus.

RED STAR LINE N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Antwerp

Belgenland rugs. 5; spal. 3. Zealand rugs. 12. Lapland rugs. 19. Dancing per Antwerpą. Gothland rugs. 26; Lapkr. 13. Geras valgis. Uždaryti kambariai. Dideli vieši kambariai. Kreipkitės prie vietinių agentų arba į PASSENGER DEPARTMENT, 84 State St., Boston, Mass.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSON Advokatas.

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legaliskus darbus kaip Amerike, taip Europoj 390 Main st. Room 931-932 Worcester, Mass.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS

Juozas J. Dirsas. Geriausiai patarnauj už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jus draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs. Nuo rugsjučio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 ELLSWORTH STR. Tel. Cedar 4953.

PARSIDUODA NAMAI—FARMOS!

VERNON kalnas, naujas 18 kambarių 3—tenementų namas, visi įtaisymai. Imokēt \$3000. VERNON STREET, 15 kambarių 3—tenementų namas. Pigi kaina, imokēt \$2500. ARTI HAMILTON ST. Naujas 18 kambarių namas. Kaina \$11,500. SO. WORCESTER, 3—tenementų namas, 4—3 kambariai, elektra, maudynės, gegas, didelis plotas žemės. Zema kaina, lengvos išlygos. ARTI QUINSIGAMOND, 3—tenementų naams 5—5—5 kambariai, maudynės, gegas, open plumbing, bertainis akro žemės. Kaina \$7,500, lengvos išlygos.

108 FARMA, 30 akru dirbamos, daug miško, 11 kambarių namas, didelė banė, gražus sodas, 250 oželių. Parsiduoda su gyvuliais ir padarais. Galima mainyt ant namo mieste. NORINTI greitai parduot namus ar farmas, kreipkitės pas mene.

A. BLAZYS, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVI" TAS VISKĄ ŽINO.

ATYDA VISIEMS!

MES popieruojam sienas, ir parduodam popierą ir maliavą žemiausia kaina. 229 MILLBURY STREET, Worcester, Mass. (32—35)

"11" CIGARETAI!

Jie yra GERI! 10c Pirk šiuos Cigaretus ir taupyk pinigus!

NORTH GERMAN LLOYD

Savaitiniai išplaukimai LIETUVA NEW YORK—BREMEN nauju, puikiu laivu "COLUMBUS" didžiausiu vokiečių laivu, ir vienos klasos laivais. Didžiai pagerintos trečios klasos kvatieros. Patogios, uždarytos kajutos su 2 ir 4 lovom. Del tikietų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į North German Lloyd, 192 Washington St., Boston, Mass.

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE Trumpulsius kelias visas dalis LIETUVOS

Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, North River, prie 46 st., New Yorke, geriausiai laivais: "Resolute," "Reliance," "Albert Ballin," "Deutschland."

United American Lines, Julius. Rotenberg, Inc., 260 Hanover st. Boston, Mass. ar kitai igalioti agentai.

HOLLAND AMERICA LINE

Geriausiai, tiesiausiai susisieksimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasaziėrus iš Rotterdamo tiesiai į Pilaav. Laivai išplaukia iš New Yorko:

ROTTERDAM Rugsjučio 25. VOLENDAM Rugsėjo 1. RYNDAM Rugsėjo 8-tą. NEW AMSTERDAM Rugsėjo 15-tą.

Mūsų laivai turi geriausias vietas dėl trečios klasos pasaziėru. Dėl užsakymų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

HOLLAND AMERICAN LINE, 89 State St., Boston, Mass.

CUNARD.

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool, ant naujų, didelių, puikių aliejų varomų laivų: Taipgi iš New Yorko, ypatingai SAMARIA—rugsėjo 6, spalio 6 CALIFORNIA (naujas)—rugs. 12 SCYTHIA—rugsėjo 17, spalio 18 prižiūrėta kelionė į Lietuvą ir visos Baltijos valstijas kas utarinink ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptono.

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.

Taipgi reguliariai išplaukiami tiesiog į Hamburgą ant naujų aliejus laivų.

3-ia klasa: (\$106.50) (Hamburgą) (\$103.50) Karės takų \$5.00.

Dėl informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į

CUNARD LINE, 126 State St., BOSTON, MASS.

Pope Optical Co., 397 Main St., Worcester, Mass. (Viršui Moulton's krautuvė)